

8/1940

ARHIEPISCOPIA TOMIS
BIBLIOTECA Nr. 12261

ANUL XVII

Septembrie 1940

No. 9

TOMIS

REVISTĂ EPARHIALĂ DE CONSTANȚA

CEL CE VA BEA DIN APA, PE CARE O VOIU DA EU
 NU VA INSETA IN VEAC. — IOAN IV. 14

D. 35.860/963

SUMARUL

1) <i>Pastorala</i>	P. S. Episcop Cherontie
2) <i>Praefectus urbi</i>	Dr. Ion Dinu
3) <i>Chemarea către Țară</i>	G-ral Ion Antonescu
4) <i>Principiile de bază ale noului regim</i>	G-ral Ion Antonescu
5) <i>Domnie nouă, suflete noi</i>	Preot Gh. Sorescu
6) <i>Aici, nu!...</i>	Pr. Al. P. Strejnicu
7) <i>Viziunea marxistă irealizabilă</i>	Diacon Gh. Vicol
8) <i>Decizii privitoare la Culte</i>	R. Budișteanu
9) <i>Inceputuri creștine, în ținuturi strămoșești.</i>	Pr. Oct. Iatan
10) <i>Propuneri pentru reorganizarea bisericii.</i>	I. P. S. Patriarh Nicodim
11) <i>Răspunsul D-lui</i>	G-ral Ion Antonescu
12) <i>Recenzie</i>	Pr. Al. Z. Ionescu
13) <i>Știri și fapte</i>	* * *
14) <i>Cronică</i>	Preot Gh. Sorescu
15) <i>Informațiuni.</i>	* * *
16) <i>Diverse</i>	* * *

T O M I S

Revistă oficială, lunară, eparhială, de Constanța.

· Sub patronajul Prea Sfințitului
 EPISCOP GHERONTIE

PASTORALA

† GHERONTIE

din mila lui Dumnezeu, smeritul Episcop al Eparhiei Constanța, vechiului Tomis și Durostorului, tuturor fiilor săi duhovnicești — cler și popor, — har vouă și pace dela Dumnezeu Tatăl și dela Domnul nostru Iisus Hristos; iar dela Smerenia Noastră arhieresti binecuvântări.

Frați români dobrogeni,

E vremea încercărilor pentru toate popoarele lumii. Poporul nostru însuș este sub porunca împrejurărilor grele, prin care trece omenirea.

Suferințele și încercările de tot felul nu trebuie însă, să ne înfricoșeze, căci poate însuși Tatăl cerească ni le-a trimis, pentru necredința noastră, pentru lipsa noastră de respect față de lucrurile Domnului, pentru vrășmășia noastră, față de iubirea cea fără margini a lui Dumnezeu.

Poate ne ceartă Domnul pentru purtările noastre și gândurile lipsite de duhul cucerniciei; dar, fără îndoială, certarea Sa este spre întoarcerea noastră pe drumul cel luminat al faptelor, celor duhovnicești, căci «bun este Domnul, îndelung răbdător și mult milostiv».

După ploae și furtună, urmează întotdeauna

vreme frumoasă, în firea înconjurătoare. Așa și în viața popoarelor.

Mântuitorul *Insuși* ne stă pildă de îndelungă răbdare în suferință. El, «Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat», s'a pogorât din slava Sa pe pământ pentru pacea lumii, pentru a semăna în sufletele oamenilor grăuntele cel binecuvântat al înțelegerii și al dragostei frățești. «Pacea mea dau vouă, pacea mea las vouă», — acestea au fost cuvintele de întâmpinare, față de semeni, ale Domnului și Mântuitorului nostru *Iisus Christos*, în scurtul timp, cât ni-a predicat *Evanghelia Sa*.

Și, totuși..., Mântuitorul nu s'a bucurat El *Insuși* de pacea adusă și vestită oamenilor. Viața Sa pământescă a fost o neîntreruptă luptă și s'a încununat cu cea mai mare suferință, pe care și-o poate închipui mintea omenească: **Pironirea Sa pe cruce, între doi tâlhari.** Sfintele Sale buze, însă, până în ultima clipă, au repetat: «Iartă-le lor, Doamne, că nu știu ce fac!».

Duhul iertării, al dragostei dintre noi și aproapele nostru, iată ce ne învață și ne glăsuște peste veacuri viața Domnului și Mântuitorului nostru *Iisus Christos*.

Frați români dobrogeni,

Ca părinte duhovnicesc al tuturor, ca unul ce dragoste v'am purtat și vă port tuturor deopotrivă : români sau bulgari, greci sau armeni și așa mai încolo, vă rog să-mi dați ascultare, în aceste vremuri de neliniște obștească!

Nu vă neliniștiți, iubiților, nu vă părăsiți căminurile; să nu între groaza în inimile voastre, căci conducerea noastră de Stat și armata noastră sunt alături de voi! Aveți credință în Dumnezeu; aveți încredere în Regele nostru și în Conducătorii cei mari ai Țării: Aveți încredere în înțelepciunea poporului nostru și în vigoarea trupească și sufletească a voastră înșivă.

Rămâneți la casele voastre, așa cum v'a sfătuit Guvernul Țării și Domnul Rezydent Regal al Ținutului Marea, și vă îngrijiți de strângerea recoltei, care este a voastră, a muncii voastre! Veți lăsa casele și gospodăriile voastre, numai atunci, când veți primi ordin dela mai marii voștri și să le lăsați curate, frumoase, căci și voi veți găsi pe ale lor, din care sunt sigur că vor ieși suspinând. Păstrați bulgarilor toată dragostea voastră, pentru că ați trăit în tihnă cu ei, atâta vreme; păstrați-le frația întru Hristos. Ei vor fi mâine vecinii noștri; să li arătăm că românul e nobil și bun creștin; iar voi fiți siguri, că nici unul nu va rămânea pe drumuri, ci fiecăruia i se va rândui câte un nou cămin, în care să-și continue în liniște munca și viața de toate zilele.

Să arătăm încăodată lumii, prin purtare corectă și demnă, că românul este și va fi pururi tot generos și, pentru bună înțelegere și pace, lasă să treacă dela el, fără precupețire.

Iar acum mă adresez vouă, iubiți fii duhovnicești de origine bulgară, pe cari v'am păstorit timp de 17 ani în șir, cu egală dragoste, să vă rugați lui Dumnezeu să nu se sălășluiască în inimile voastre duhul vrăjmășiei, față de cei ce v'au fost până azi atât de binevoitori.

Frați români ialomițeni și constănțeni, îmi îndrept gândul părintesc și către voi și vă îndemn să fiți iubitori de aproapele și, când va sosi timpul, să veniți în ajutorul celor ce se retrag din teritoriul cedat, cu ce veți putea și vă va lăsa inima: cu casa voastră, cu o cămașă, cu un ciorap, cu o pâine caldă și, cei lipsiți de tot, să dați măcar o vorbă bună. Căldura voastră sufletească prisositoare să înconjoare și să îmbărbăteze pe toți, cei rânduiți să se așeze, chiar vremelnice, în mijlocul vostru. În aceste vremuri de încercare, se poate vedea cât de buni creștini sunteți și ce fel este inima voastră.

Iubiților,

Cu gândul la Dumnezeu și la Regele nostru iubit Mihai I vă doresc, la toți, sănătate și tărie întru toate!

Cu noi este Dumnezeu! Amin!

*Episcop,
† GHERONTIE*

Un dușman zelos al creștinismului primar: PRAEFECTUS URBI

Cei cari studiază persecuțiile întreprinse de oficialitatea romană, împotriva creștinismului născând și în primară dezvoltare și difuzare, nu se poate să nu rămână impresionați de numărul mare al inițiatorilor unor asemenea întreprinderi, ieșiți dintr'o instituție administrativă: „*praefectura urbis*“.

Greu se poate identifica act martiric, de indiscutabilă autenticitate, mai ales, după veacul II, care să nu acuze inițiativa ori continuarea vreunei inițiative persecutorii, de vreun „*praefectus urbi*“.

Nu știu, totuși, dacă s'a ntrebat cineva, în teologia noastră ortodoxă, asupra originii acestei magistraturi romane — asupra evoluției și competenței ei — asupra rolului, pe care ea a fost chemată și rostită să-l exercite, în structura statului roman; — și, dacă s'a ncerca, de cineva, vreodată, dintre teologii noștri, să se urmărească, să se sistematizeze și să se expună, într'un tot armonios și cu obiectivitate științifică, o istorie, fie cât de succintă, a acestei instituții: capitolul principal, într'o Istorie cuprinzătoare a Bisericii, mai ales dinaintea Edictului dela Milan.

Problema nu este, într'adevăr prea ușoară; — și, comportă un vast material bibliografic, atât istoric, cât și teologic, juridic și administrativ: mai tot, de proveniență preconstantiniană, adică dintr'o epocă, în care, din motive și împrejurări știute, izvoarele scrise și monumentele arheologice, privind viața și dezvoltarea Bisericii, fie că lipsesc, fie că sunt extrem de paupere.

Se poate întocmi, totuși, un studiu destul de aproxima-

tiv, — și, care să poată servi de proiector fecund luminos, istoriei primare, mai ales dinnainte de Constantin cel Mare a persecuțiilor.

„*Praefectura urbis*“ își poate avea, fie și aproximativ, o istorie a activității ei anticreștine — cum, în Istoria Dreptului Roman, își are capitolul activității ei administrative și politice.

În ce mă privește, departe de a ataca problema în toată amploarea ce o comportă, ceea ce ar fi cu neputință, într'un studiu de extensiune redusă, mă voiu mărgini la o verificare a activității Prefecturii Urbane, în contactul ei cu creștinismul, dela consacrarea publică a acestuia ca religione, până la editarea Edictului dela Milan — adică dela Cincizecime, până în 313.

Nu voiu face caz de legendă; și, voiu evita amănuntele, fără prea mare importanță.

.....

Asupra originii etimologice a cuvântului „*praefectus*“, nu poate fi, desigur, nicio îndoială. El este compus, cum se vede, din prefixul prepozițional „*prae*“ și verbul „*praeficio*“, dela „*facere*“, cu însemnarea „*prepus*“, „*pus în frunte*“.

Sub regi și sub regimul republican, titlul acesta eră desul de vag și se obișnuia a se da oricărui funcționar, situat în fruntea unei administrații ori justiții, fie militară, maritimă, administrativă, religioasă — determinându-i-se caracterul, prin calificative prepozitive ori, mai ales postpozitive.

Se identifică astfel: *praefectus legionis, castrorum, militum, equitum, alae, cohortium, etc.* — în ordinea militară *classis, navium, remigum* — în ordinea maritimă *sacrorum, morum, rebus divinis, sacris faciundis* — în ordinea religioasă *pro-legato, pacis, vigilum, alimentorum et viarum curandorum, cerealis, vehiculorum, juventutis* — în ordinea administrativă, economică și socială, etc.

Toată această înșiruire fiind de caracter numai enumerativ.

.....

Ce eră, acum, o „*praefectura urbis*“?

Înainte de imperiu — sub regimul regal și cel republican — ea nu eră o „*magistratură*“, în sensul cel mai propriu al acestui cuvânt. Ci, mai mult o delegație provizorie și facultativă, pe care, anumiți magistrați superiori (regi, consuli, dictatori și, prea arareori, numai unii împărați) o încredințau anumitor factori de reale merite, spre a-i înlocui, fie în timpul absențelor lor, fie în scurte epoci, în care erau aglomerați de lucrări, în exercitarea atribuțiilor lor curente.

Ceeace trebuie să reținem, este că, încă cei dintâi imperatori, fundând și consolidând imperiul, au pus, în același timp, și bazele unei nouă „*praefectura urbis*“, de caracter, nu provizoriu și temporal, ci durabil și permanent.

Se poate divide, astfel, o istorie a Prefecturii Urbane, în două capitole, chiar trei capitole distincte: preimperială și imperială, ori regală, republicană și imperială.

În ce privește Istoria Bisericească, s'ar putea stabili două capitole: *praefectura urbis*, *prae* și *post constantiniană*.

Cum am început succintul nostru studiu, ne vom ocupa numai de prima: *dela apariția difuzantă a creștinismului, până în triumful lui, din 313.*

.....

În ordinea juridică și administrativă, nu s'ar exagera, cred, dacă s'ar afirma că istoria dezvoltării continue a acestei instituțiuni ar fi istoria guvernământului imperial, însuși, dintre August și Constantin cel Mare... Este o epocă, în care, dislocând, într'un fel ori altul, consulatul, pretura, edilitatea, etc., „*praefectura urbis*“ și-a fixat și și-a amplificat, atribuțiunile, subordonând, treptat, unele după altele, și mai toate celelalte magistraturi, existente în stat. Astfel, încât prefectul urban, în prim contact cu creștinismul și adversar neînfricat al acestuia, cumula, totodată, înalte atribuțiuni de poliție politică și administrativă, de jurisdicție criminală și civilă, și de administrație supremă, omnipotentă, în capitala statului.

Vom face, acum, o verificare, *pe domhii*, delăsând ceea ce n'ar veni în contact direct cu problema, pe care am pus-o și reținând mai tot ceea ce ar interesa direct.

.....

Sub August, în timpul domniei căruia s'a născut, în peștera din Betleem, Mântuitorul lumii — între 30 a. și 14 p. Chr. — „*praefectura urbis*“ n'a avut decât o jurisdicție sumară, asupra robilor, insurecțiilor și de poliție generală preventivă; ea n'a avut niciun caracter de permanență și nici-o atribuție de ordin civil. În ce privește Nașterea Lui Iisus Christos, în depărtările răsăritene, se pare că nici n'a auzit de Ea; — încât, de vreun contact, sub August, între creștinism și prefectul urban, nu poate fi nici vorbă...

Tiberiu, domnind între 14-37, a dat prefecturii urbane, în 26, caracterul permanenței, mărindu-i atribuțiunile de ordin criminal și adăogându-i unele din prerogativele împărătești și senatoriale. Creștinii erau, în răstimpul acesta, confundați cu iudeii, considerați sectanți iudaici și bucurându-se de toleranța acordată mozaismului, laolaltă cu prozelizii porții, prozelizii justiției, ebioniții, iudeo-creștinii și păgânocreștinii..

Sub Caligula, între 37-41, situația a rămas aproape neschimbată, prefectul urban consolidându-și și amplificându-și rosturile, în executarea cărora, nu prea arareori, cădea în mari și grave exagerări și abuzuri...

Domnia lui Claudiu, dintre 41—54, pare-a fi cea dintâiu, în care «*praefectura urbis*» a luat atitudinile față de creștinii, încă confundați cu iudeii și respectând sinagoga. În expulzarea iudaică, edictată de acest împărat, în 49, au intrat și «sectanții», creștini — adică toți membrii sau aproape toți, ai comunității evanghelice, din Roma. Intre cari se pretinde, și însuși Sfântul Petru (fără vreo dovadă valabilă).

«*Praefectus urbi*» *Volusius Saturninus* — ar fi fost, astfel, primul prefect persecutor, izgonind, din capitală, pe primul episcop al lumii creștine, *extraierusalimitene*...

Sub Nero, prestigiul și puterea Prefecturii Urbane a continuat a crește și mai mult. Intre 54 și 68, ea a dobândit și atribuțiuni civile (protecția robilor, etc.) —; În ordinea penală, fiind autorizată să sancționeze delictes noi, comise de marii demnitari și funcționari ai statului (ferocitatea, imoralitatea, avariția; etc.)

Este epoca prefinsei prime persecuții, inițiate de lumea romană, prin dispozițiuni de Drept, contra creștinilor: în care, în anul 64, ar fi ars Roma și ar fi fost masacrate mase de creștini, atât în capitală, cât — se pretinde, de unii — și în provincie. Care va fi fost rolul consumat, în această prigoană, de «*praefectus urbis*» este extrem de greu de precizat, cum nu mai puțin greu este de stabilit și dacă persecuția va fi fost localizată numai în Romă, dacă va fi operat, în cauză vreun edict neronian ad hoc, și dacă (după unii) însăși persecuția ar fi avut ori nu, loc...

Verosimil poate fi ca împăratul să-și fi exercitat, el însuși și personal, jurisdicția, în vreun fel ori altul...

Nu se poate preciza rolul prefectului urban, nici în martiragiul, din 67, al verhovnicilor Petru și Pavel, primul, după tradiție, crucificat, și secundul, decapitat... Vor fi fost condamnați ei, de «*praefectus urbis*», de senat, de liberatul Helius, prin Tigellinus și alți loțiitori ai lui Nero, prezidând «*consilium principis*», în absența împăratului?!.. Nimic nu se poate răspunde, sigur!.

Verosimilă poate fi această din urmă presupunere..., fără ca celelalte, cu excepția intervenției prefectului urban, să poată fi, valabil, cu totul excluse..

Unele acte hagiografice pretind că Sfântul Apostol Petru ar fi fost executat, din ordinul și după condamnarea unui «*praefectus urbis*», *Agrippa*...; ceea ce nu poate fi admisibil istoricește, întrucât, între 61-68, se identifică prefectoriatul urban al cunoscutului frate mai mare al lui Vespasian: Titus Flavius Sabinus, revenit prefect, în 69, sub Vitellius..

Incât, științificește, în toată domnia lui Nero, nu se poate stabili vreun rol persecutor al instituției „praefectura urbis”, nici în Roma, nici aiurea în imperiu...

Sub urmașul Vitellius, în 69, competența prefectorială urbană se mărește, cu oarecare atribuțiuni de supraveghere și chemare la ordine a persoanelor de rang senatorial și cu drepturi de-a comanda cohortele urbane. (Tacit: Ist. III. 64) Un prefect urban, Flavius Sabinus, din acest răstimp a exercitat, în plus, față de trecut, și astfel de noi însărcinări...

Creștinismul s'a bucurat de-o pace tridecenală, între domniile Nero și Domitian; — încât, praefectura urbis n'a avut, desigur, nicio ocazie să intre în contact cu Biserica...

Sub Domitian, între 81-96, rolul prefectului urban crește încă și mai mult. Cu jurisconsultul reputat, Pegasus, el a prins a acumula mai toată jurisdicția criminală; iar cu un urmaș al său, Rutilius Gallicus (prin 87), s'a ridicat deasupra pretorilor, întinzându-se și în afara zidurilor Romei.

Persecuțiile consumate sub această „neroniană” domnie, nu identifică, nici ele — cu toată rapacitatea și violența lor sângeroasă — intervenția vreunui „praefectus urbi” cum nu stabilesc nici promulgarea vreunui edict imperial și nici localizarea lor numai în Roma ori generalizarea lor și în alte regiuni ale imperiului...

Nerva a avut o domnie scurtă și n'a fost un persecutor.

Domnia lui Traian, între 98-117, a consolidat „praefectura urbis” și i-a alăturat un consiliu de jurisconșulți, cari să o consilieze și s'o ajute în exercițiul multiplelor ei atribuțiuni.

După unele păreri, nu 'ndeajuns de justificate, împăratul acesta, conservator, în toate acțiunile și drept în toate actele de guvernare, ar fi primul, în Roma, care ar fi promulgat cel dintâi edict, contra creștinilor: al cărui text, a fost păstrat posterității, numai prin rescriptul din epistolele lui Pliniu cel Tânăr — (care n'ar fi decât o interpretare a edictului).

Cum se știe, numărul mucenicilor creștini traiani este destul de mare — între ei, fiind și figuri ilustre (Domitilla, Nereu, Achile) și fețe de suprem prestigiu sacerdotal (papa Clement, Simeon al Ierusalimului, Ignațiu al Antiochiei).

Aceleași păreri acuză, pentru aceiași domnie, și inaugurarea acțiunii persecutorii, prin „praefectura urbis”..., fără însă, să se aducă prea serioase dovezi, în cauză... Ci, invocându-se unele... acte martirice... adesea neautentice și întotdeauna, îndoelnice... și, care invoacă nume de prefecti urbani, neidentificați, chiar necunoscuți, istoricește...

Nu s'ar putea atesță, astfel, strict obiectiv vorbind, nici sub Traian, vreun veritabil prefect urban, persecutor...

Cum nu se poate atesță, nici sub Adrian, între 117-138... deși cel puțin în primii ani ai oblăduirii acestui împărat mai târziu de oarecare corectă atitudine, față de creștinism

persecuțiunile n'au sistat cu desăvârșire — cum se știe.

Intre anii 138 și 161, a domnit Antonin Pius.

Este epoca, în care, pentru întâia oară, „praefectura urbis” se manifestă, făcîș și hotărât contra creștinismului — și el, cași ea, în plină ascensiune și deplină consolidare.

Izvoare de indiscutabilă autoritate identifică intervenția unui prefect urban, *Quintus Lollius Urbicus*, care, pentru motive de activitate convertitoare, a condamnat la mucenicie, atât pe invinuitul Ptolomeu, cât și pe cei doi simpatizanți ai săi, Lucius și un necunoscut... Poate în 160 sau cel mai târziu, în primele zile ale anului următor, 161.

Marele period persecutoriu al Prefecturii Urbane începe totuși cu domnia, dintre 161—180, a filosoficului împărat, Marcu Aureliu (domnind, dela 161, până la 169, cu Lucius Verus), timp în care i s'a mărit și mai mult, mai ales competența civilă.

În 162, 10 Iulie, prin instruirea întreprinsă, (prin delegația împăratului) de praefectus *Publius Salvius Iulianus* (de actele martirice, numit numai Publius) și dispoziția împăratului au fost martirizați, în Roma: Felicita, cu cei șapte copii ai săi, pentru motivul că n'au consimțit să sacrifice zeilor.

Poate prin 163, un prefect urban, filosoful stolc *Quintus Junius Rusticus*, a arestat, în urma denunțării filosofului cinic, Crescens, pe Sfântul Justin, filosof și el, odată cu unii tovarăși ai săi, între cari, și Evelopistus. Toți au fost suprimați, prin sentință prefectorială, urbană.

În 17 Martie, 180, „passa est beata virgo Marco Aurelio et Commodo imperatoribus“... cum zice martirologiul lui Adon, prin sentința unui pretins „praefectus urbi“, neatestat de istorie, Turcius Almachius... Este vorba de sfânta, „femina clarissima“, Cecilia... Cu ea, au fost martirizați, totodată, și soțul ei, Valerian, cumnatul ei, Tiburtiu, grefierul, convertit, al prefecturii urbane, Maxim — și alții, în urma refuzului, de a sacrifica zeilor.

Domnia lui Commod, între 180-192, acuză „praefectus urbi“, Fuscianus, de-a fi exilat în Sardinia (prin 185 ori 186-189) sclavul Calist, viitorul papă.

.....

Cu veacul III, a'ncetat sistemul persecuțiilor lente, dar continui, fiind înlocuit cu un sistem de persecuțiuni intermitente, violente și de scurtă durată.

Sub Septimiu Sever, 193-211, nu se identifică niciun prefect urban, persecutor; — sub urmașii Caracalla și Eliogabal, deasemenea, niciunul.

Iar moartea mucenicească a papei Calist, în timpul lui *Alexandru Sever*, împărat sub care, cum zice biograful său, Lampride, „christianos esse passus est“, nu poate acuză vreo

procedură legală, fiind datorită, mai probabil, vreunui tumult popular...

Nu se poate, pe-de-altă parte, stabili cu siguranță, dacă sub împăratul următor, *Maximin*, papa Pontian și preotul Ipolit vor fi fost deportați în Sardinia, de vreun prefect urban, cum se pretinde; — nici că urmașul papă, Anteros, va fi fost victima unui presupus „praefectus urbi”, *Maximus*... Un prefect urban cu acest nume, Istoria nu-l cunoaște; și, mucenicia lui Anteros n’o atestă nicio dovadă pozitivă...

Sub împărății, de scurtă domnie, Pupian, Balbin, Gordian III, cași sub domnia, binevoitoare, a lui Filip Arabul, Biserica s’a bucurat de liniște și a putut progresa, fără teama vreunor urmăriri, nici în Roma, nici aiurea.

Domnia lui Deciu, 249-251, a fost reacționară și persecutorie. În timpul ei, actele martirice ale sfinților Calocerus și Partenius, arși de vii, în 19 Maiu 250, acuză judecarea lor de către prefectul urban, Libanius, cu desăvârșire necunoscut...

Gallus, între 251-254, a continuat persecuțiile, cu aceiași tenacitate furioasă... cum se știe.

Sub Valerian (253-260) un rol persecutor l’ar fi jucat prefectul urban, Valerius Maximus, care-ar fi determinat, prin acțiunile lui, martirajul mai multor neofiiți greci și a unui „comentariensis” (șef de închisori, lucrând în praefectura urbis).

Un „praefectus urbi”, *Celerinus*, executor al soților creștini Crisant și Daria și-al sfântului Maurus, nu-i atestat, sub niciun titlu, de istorie.

În 257, prefectul urban, istoric, *Junius Donatus*, a dispus decapitarea mucenicilor Rufi și Secunda, surori de neam ilustru; — iar după 258, data celui de-al doilea edict persecutor al împăratului, prefectul urban, tot istoric, *Cornelius Saecularis*, a dat nenumărate sentințe capitale și confiscative de averi, în contra unui impresionant, se zice, număr de creștini.

Între cari, se susține, fără temeieri valabile, și contra papei, Sixt, decapitat la 6 August 258... și a intendentului averilor bisericești, Laurențiu...

Fiul lui Valerian, Gallian, între 260-268, a dat primul edict de recunoaștere a creștinismului — cum se știe.

Sub urmașul său, Claudiu Goticul, între 268-270, prefectii urbani, indicați de acte martirice, Placidus, Calpurnius și Valerianus, sunt legendari... Prefectul istoric al timpului, Flavius Antiochianus, nu poate fi, istoricește, acuzat de vreo acțiune anticreștină, nici directă, nici indirectă.

Domnia lui Aurelian, (270-275) ar fi dat, după acte martirice destul de îndoelnice, doi prefecti urbași, persecutori :

Antiochus, care poate fi, eventual, identificat cu Flavius Antiochianus, care se atestă în funcție, și în 272, și Aelius care poate fi identificat, cu istoricul Aelius Coesetianus’

(în funcție și la urcarea pe tron a urmașului lui Aurelian, împăratul Tacit, dintre 275-276).

Dintre împărații următori — *Probus* (276-282 — *Carus* (282-283), *Carinus* (283-285) — persecutor a fost numai cest din urmă, în timpul domniei lui, acuzându-se de actele martirice ale sf. Sebastian, un prefect urban, *Agrestius Chromatius* convertit, de zisul sfânt, cu fiul său, *Tiburtiu*, odată..

Istoria nu cunoaște, însă, un prefect urban, cu acest nume.. Un prefect, *Plautianus* (urban ori al pretoriului?), sub *Carinus* — și unul, urban, *Fabianus* sub împăratul următor (286), *Maximian Hercule*, sunt ignorați de istorie — acuzați persecutori, numai de unele, destul de suspecte, acte martirice..

Legendar este și prefectul urban, *Terentius Gratianus*, din 290, care-ar fi dispus decapitarea creștinilor *Sissinius* și *Saturninus*..

La începutul veacului IV, sub *Maximian Hercule*, după afișarea din 28 Februarie 303, în *Nicomidia*, a edictului persecutor — istoricul praefectus urbis, *Nummius Tuscus*, a dispus împrăștierea adunărilor creștinilor, dărâmarea bisericilor, confiscarea de loca ecclesiastica, arderea cărților sfinte, etc.. Urmașul său *Iunius Tiberianus*, înlocuitor din 12 Sept. 303, pare a-i fi continuat acțiunile; niciun document, însă, nu atestă această conjectură, propusă numai din ansamblul împrejurărilor timpului.

Trei edicte următoare, cum se știe, au agravat până la maximum situația creștinilor, în aplicarea lor, având un rol preponderant istoricul prefect urban, *Hermogenianus*, adevăratul autor moral, poate, al muceniei sfinților *Sissinius* și *Saturninus*, și militarilor creștini, *Papia* și *Maur*.

După unele acte martirice, totuși, condamnarea tuturor acestora ori numai a celor doi din urmă, s'ar fi hotărât de-un prefect, fără calificajie, *Laodicius*, necunoscut de istorie..

În epoca aceasta, a apărut o nouă magistratură în cadrul Prefecturii Urbane: *vicariatul ei*. Doui vicari, primii intrați în această slujbă nouă — *Serenus* și *Carpasius* — ar fi decis, primul, decapitarea preotului *Petru* și a exorcistului *Marcellin* — și, secundul, condamnarea diaconului *Chiriac* și-a tovarășilor lui, prin decizia lui *Maximian*, tot la decapitare.

Autorul suprimării muceniei minore, *Agnes*, prefectul *Simfeonius*, cași vicarul său, *Aspasius*, sunt legendari.. (21 Ian. 304) cum legendă poate să fie convertirea și mucenia vicarului prefectorial, *Rufus* ori *Rufinianus*.

Sub ultimii împărași dinainte de edictul milanez — *Sever și Maxențiu*, nu se poate nimic afirma asupra rolului persecutor al vreunui prefect urban.

Ceeace nu-i cazul cu alți imperatori următori, a căror domnie, trecând peste anul 313, nu interesează succintul nostru studiu. *)

Dr. Ion Dinu

CHEMAREA

d-lui general Ion Antonescu

Conducătorul Statului

și Președinte al Consiliului de Miniștri

Români,

După sbuciumări adânci, care ne-au dus la sfâșierea Națiunii, la pătarea onoarei și la amenințarea existenței Statului, Dumnezeu ne-a ajutat să curmăm o stare care tulbura grav destinul românesc.

Astfel, un trecut dureros s'a închis. El nu se va mai deschide decât pentru judecarea răspunderilor, -- nu din dorința răsbunării, -- ci pentru ca aceasta să servească drept învățământ generațiilor ce vor veni.

Am arătat Țării întregi, cu toată conștiința, și cu toată durerea, lupta pe care a trebuit să o dau pentru ca să pot izbăvi Țara.

În acest ceas, am îngenunchiat alături de voi toți fiii Neamului, ce v'ați așunat în bisericile credinței, pentru ca să vă rugați Domnului să ajute și să lumineze viitorul Țării și al Regelui Mihai I.

*) Cum am spus, subiectul este vast și dificil de tratat, mai ales într-o extensiune de proporții reduse. Cred că voiu întreprinde, cât de curând, după procurarea unei biografii cel puțin mulțumitoare, tratarea lui „în extenso”. Caleidoscopul de mai sus îmi va servi, totuși, de bază — întrucât, în liniamente generale, el cuprinde, enumerativ, mai tot ce s'ar putea spune, mai ales asupra numelor și activităților prefectilor urbani persecutori.

Simțiți-mă lângă fiecare din voi. Simțiți că tot ceea ce am făcut este pentru a izbăvi Neamul și a-i asigura viitorul.

În această unire a suferinței și a credinței noastre, din topirea pioasă a gândului nostru închinat Domnului și Țării, să iasă sufletul de mâine al acestui Neam.

Această unire să oprească orice vrajbă, de oriunde și prin oricine.

Mă îndrept spre inimile voastre și vă cer iubirea pentru țară.

Mă adresez cugetelor voastre și vă cer încredere în Neam.

Îmi unesc puterea de puterile voastre și vă cer să dați Patriei munca și fapta voastră.

Am început totală învoire a Statului nostru.

Am decis cercetarea trecutului, pentru ca acei care ne-au dus la umilire și la pierderea granițelor, la sărăcie și la risipă, să-și primească răspunsul faptei lor.

Cetiți măsurile pe care le-am luat și așteptați cu încredere pe acelea ce le voi lua încă, pentru ca Statul să fie salvat și Națiunea să-și regăsească puterile.

Iar acum, în Casa Domnului, jur, în fața lui Dumnezeu, a nesfârșitelor cohorte de martiri și de eroi ai Neamului și în fața voastră a tuturor, că voi servi și de acum înainte cu fanatică dârzenie, cu nețărmurită energie și cu neclintită voință, linia dreaptă pe care m'am așezat dela începutul carierei mele și dela care până azi nu m'a putut abate nicio furtună.

CREDINȚA și DREPTATEA, LEGEA și MUNCA, CINSTEA și CONȘTIINȚA, ORDINEA și OMENIA, vor fi de azi înainte dela cel de sus până la cel mai de jos servitor al Patriei, cartea sfântă a îndatoririlor noastre.

Plecat cu smerenie spre trecutul de glorie de altă dată și privind cu încredere deplină către viitor, nu voi înceta lupta și nu voi opri fapta, până când nu vom ajunge să avem o altă Țară, un alt suflet și o altă conștiință.

Așa să-mi ajute Dumnezeu!

General ION ANTONESCU

Principiile de bază cari trebuiesc să călăuzească toate treptele ierarhice în exercitarea atribuțiilor lor

Ordinul circular al Conducătorului Statului

Luând conducerea Statului, cred de a mea datorie, să arăt tuturor, de pe toate treptele ierarhice, civile și militare, principiile de bază cari trebuie să-i călăuzească în exercitarea atribuțiilor lor.

Legalitate integrală

Legiuirile de toate categoriile și regulamentele respective în vigoare, trebuie să formeze îndreptarul permanent și punctul de plecare pentru soluționarea oricărei chestiuni, fie de serviciu, fie personale.

Aplicarea legalității integrale, fără nici un fel de deosebire, formează baza oricărei Instituții. Din ea derivă atât valoarea muncii noastre a tuturor, cât și încrederea și siguranța în destinele noastre.

Legalitatea integrală înseamnă libertate de acțiune, lipsă de teamă, ridicarea prestigiului fiecăruia, sporirea inițiativei și curajul necesar pentru a *munci și a înfăptui*.

Incadrându-ne pe calea legală, vom avea și curajul să ne luăm fiecare răspunderile, fiindcă deacum înainte *trebuie să știm să ni le luăm*.

Acela care cere autorizarea în execuție pentru chestiunile care-i revin, prin legi și regulamente, *nu are* personalitate. Și cine nu are personalitate și curaj, nu este, nu poate fi nici șef și nu poate nici deține o parte mare sau mică, din puterile Statului.

D R E P T A T E A

Dreptul suveran la DREPTATE trebuie recunoscut oricui și trebuie aplicat oricui îl cere, *fără nici un fel de ocolire, de interpretare sau de discuțiuni*.

Dreptatea se dă după legiuri scrise, dar se dă și după comandamente de ordin moral și sufletesc.

A avantaja pe unii în dauna altora, fără a ține seamă de merite, și mai ales de greutăți, este desigur nedrept.

Nu se admite ca cineva să aibă dreptate și să nu i se dea. Cel care cere dreptatea nu o poate indica cu anticipație. Ea trebuie judecată cu multă înțelepciune, de șefii de toate categoriile și dată la timp, curajos și hotărît celui ce o are.

Omenia

Orice șef trebuie să se poarte cu subalternii săi cu omenie. Acest sentiment nu poate și nu trebuie să lipsească nic în armată, unde disciplina cere rigiditate în unele ocazii.

Sentimentele sufletești de omenie față de subaltern, aduc din partea acestuia dragoste de muncă, încredere în șefi, înviorare morală în toate acțiunile lui bune, mândria respectului ce i se dă și dezvoltă personalitatea tuturor.

Șefii, de toate categoriile, vor respecta necontenit și în toate ocaziunile aceste sentimente și vor dezvolta la maximum demnitatea tuturor.

În serviciul zilnic, în discuțiunile ocazionale, în viața socială, și în greșelile ce eventual se fac, șeful este dator să-și trateze subalternii în cadrul legilor și cu omenie, orice umilire a unui subaltern sau a unui cetățean, este însăși umilirea aceluia care o comite.

Numai prin astfel de procedee se dezvoltă, se întărește și se înfăptuește prestigiul de autoritate dela mare la mic și dela mic la mare.

Nu trebuie să se uite că rolul șefului este de a îndrepta cu părintească atitudine, nu de a brusca, de a pedepsi, de a umili.

Nu se pot cere sacrificii sufletelor care au fost crescute la școala umilinței.

Șeful trebuie să fie sever, însă urban și civilizât în raporturile de serviciu și în afară de serviciu cu subalternii săi. *Cele două atitudini practicate până azi, una de platitudini în sus și alta de brutalitate în jos, trebuie să dispară fiindcă astfel de șefi, pe orice treaptă s'ar găsi, nu au, nu pot avea prestigiu.*

Autoritatea derivă numai din exemplu și din superioritatea în atitudine, în gândire, în cultură și în procedee.

Cine întrebunțează glasul ridicat, gestul ofensator și pedeapsa ca argument convingător și mijloc de conducere este pierdut.

Fiiți în special buni, îngăduitori și ascultători cu cei umili și loviți de soartă. Ei trebuie ajutați, fie chiar și cu o vorbă bună, dacă nu se poate cu altceva.

EXEMPLU PERSONAL

A prelinde exercitarea tuturor virtuților de mai sus, fără ca șeful să le practice integral, este a lipsi subalternul de unul din elementele fundamentale în conducere: *exemplu personal*.

Recomand și pretind, deci, tuturor celor hărăziți să conducă, bunul exemplu.

Inițiativa

A aștepta totul dela șef, rămânând în pasivitate, este cu desăvârșire condamnat.

A avea inițiativă, înseamnă a avea curajul răspunderii și încrederea că riscurile vor fi dominate de rezultate.

În cadrul legilor existente, inițiativa cea mai largă trebuie să anime pe toți câți fac parte dintr'o instituție civilă sau militară. Ceeace trebuie însă să se țină în seamă în exercitarea inițiativei este *corectitudinea în interpretarea legilor și în aplicarea lor*.

Pentru Armată, în special, inițiativa este o necesitate vitală. Practica inițiativei constituie pentru toți o înaltă școală morală de vrednicie și de curaj. De aceea trebuie ridicată la rangul de cult.

Dușmanii inițiativei sunt: centralismul, neîncrederea și nepriceperea.

Iată principiile de care m'am călăuzit în viața mea.

Astăzi cer tuturor cari vor să muncească cu adevărat devotament să înțeleagă aceste imperative ale timpului, să și le însușească, să le desvolte, și să le aplice în toate ocaziunile, în interesul superior al propășirii Statului nostru.

*Conducătorul Statului Român și
Președintele Consiliului de Miniștri*

General ION ANTONESCU

DOMNIE NOUA, SUFLETE NOUI

În ziua de 6 Septembrie 1940, Marele Voevod Mihai de Alba Iulia a urcat pe Tronul României, redevinând Regele Mihai I. Poartă nume de arhangel al oștilor cerești, dar și de pioasă evocare a luceafărului trecutului nostru, care a reunit pentru o clipă țările surori sub sceptrul său.

Născut la Sinaia în ziua de 25 Octombrie 1921, M. S. Regele Mihai I a crescut printre noi, alături de copiii Neamului cu care s'a nfrățit. Instruirea nu și-a căutat-o în țări de străveche și vestită cultură, ca atâtea frunți încoronate, ci în propria-I Patrie. Insoțit de colegi și îndrumat de profesori, a străbătut întreaga Țară, cunoscând oameni și locuri, spre a 'nvăța la școala vieții, ceace nu se află în cărți.

Astăzi, educația Sa se desăvârșește grație M. S. Reginei Mame Elena, reîntoarsă în țara Augustului său fiu, după o îndelungată pribegie. Astfel, pe lângă noblețea sângelui Său, Regele nostru și-a călit sufletul în sbuciumul realităților și luminându-și mintea la flacăra culturii noastre naționale, s'a pregătit pentru greaua misiune la care a fost chemat.

Aplecat cu evlavia cuvenită peste trecutul nostru de biruințe și de jertfe necurmăte și întorcând una după alta filele istoriei noastre însângerate, a descifrat desigur că, neamul nostru și-a sorbit nebiruita lui putere de rezistență față de vitregia vremurilor din marile-i virtuți; iar înălțările sale de legendă le datorește acelor conducători, cari au știut să-i înțeleagă aspirațiile și s'au străduit să le înfăptuiască, ajutați de sfetnici luminați și cu dragoste de țară.

În ultimele luni am retrăit aveau câteva din paginile cele mai triste ale istoriei noastre. Patria reîn-

tregită, după un mileniu de jertfe necurmăte pe altarul împlinirii idealului național, este din nou sfâșiată, suferind grele pierderi teritoriale.

Noua domnie începe astfel în vremuri de adâncă frământare în lume și de cumplită îndurerare pentru neamul nostru, care se reculege și este dornic de o viață nouă, de ordine și muncă, pentru a-și vindeca rănila trecutului și a reclădi viitorul.

Urăm tânărului nostru Rege ca puterea mereu biruitoare a Sf. Arhanghel să-i ajute a reconstitui pentru veșnicie icoana scumpei noastre Patrii în fireștile-i hotare și să străluciască în istoria și inima neamului, așa cum fulgeră de veacuri acel mare Voevod, al cărui nume îl poartă.

Dumnezeu să-L acopere cu harul său ocrotitor, dăruindu-I o domnie rodnică și îndelungată, spre fericirea poporului Său.

* * *

La răscrucea istoriei noastre, când Țara sfâșiată se reculege și-și caută făgașul firesc al existenței sale, s'a ivit și **Conducătorul**, ca interpret și realizator al aspirațiilor neamului.

Destinul a rezervat această istorică misiune D-lui General Ion Antonescu, omul de aleasă pregătire, de înaltă ținută morală, de necontestat prestigiu și neobișnuită putere de muncă; o voință neînfrântă, o înțelegere desăvârșită a tuturor problemelor vieții noastre de Stat, o credință fanatică în mântuirea Țării, definesc pe conducătorul ales de Providență să redea neamului încrederea în forțele sale și să-l îndrumeze spre un viitor mai bun.

Fără vărsare de sânge, fără jertfe zadarnice, fără sguduiți dăunătoare, D-l General Ion Antonescu a isbutit să ne trezească la o viață nouă de muncă fără preget, pentru „totala înnoire a Statului“. „Popoarele adevărate“, spune Proclamația sa, „își torc din înfrângeri marile destine“.

Conducătorul Statului, luându-și pe umeri povara grelelor răspunderi, îngenunche împreună cu întreaga

sufolare românească în „bisericile credinței și se roagă Domnului să ajute și să lumineze viitorul Țării și al Regelui Mihai I“.

„Chemările“ sale către Țară, sunt răscolitoare de conștiințe, sunt glasul din adâncuri al neamului, care se adresează tuturor, cerându-le să-și primenească sufletele și poruncindu-le ascultare.

În cuvinte scurte, simple și limpezi, zugrăvește o tristă stare de lucruri, la care ne-a adus nesocotința și lipsa de patriotism a conducătorilor trecutului: „pe tot întinsul Țării noastre, sunt țărani cari suferă de lipsuri, și-i amenință foametea; sunt victimele greșelilor noastre; sunt loviți de soartă și nefericiții noștri frați, cari au părăsit pământul lor strămoșesc, icoanele lor sfinte, casele lor dragi, avutul lor agonisit cu trudă, amintirile lor scumpe, mormintele străbunilor și speranțele lor în dreptate. Sunt muncitori dela orașe și năpăstuiți de soartă, cari se sbat după o neagră și amară pâine; în sfârșit, sunt familiile și bisericile, școala și armata pe care trebuie să le refacem, să le dăm un nou suflu de viață și avântul, pentruca prin ele să redăm Națiunii demnitatea și puterea, speranța în viitor și credința în biruință“.

„Chemările“ cuprind catehismul social al vremurilor noi, pe care trebuie să-l cunoască și să-l împlinească orice Român, în fapta sa de fiecare zi.

Munca este proclamată cea dintâi lege a existenței; iar **unirea** tuturor, **ordinea** și **disciplina**, mediul în care aceasta se realizează normal și rodnic: „în fiecare săptămână, de Luni dimineața și până Sâmbătă seara, să transformăm Statul într'un stup de înțelepte și harnice albine“.

Conducătorul Statului începe această gigantică muncă de reconstrucție a Țării, sprijinit pe tot cece are mai bun și mai curat Neamul nostru: tineretul legionar. Crescuți în duhul **Căpitanului**, cu sufletele mistuite de credința în Dumnezeu și dragostea de Țară, căreea-i dăruiesc **totul**, fără să ceară nimic în schimb, legionarii sunt chezășia nedesmințită a izbăvirii Neamului. Energia și fanaticul lor patriotism, că-

lite și verificate în focul unor grele suferințe și îmbelșugate jertfe, sunt piatra de temelie a României viitoare.

Domnia nouă, vremurile noi, idealurile noi, se vor înfăptuite de oameni noi, de regim nou: „un regim de viață armonioasă și frățească între conducători și conduși; un regim de viață plină de ideal, de cuget curat și de forță creatoare, în sfârșit, un regim în care, dela cel mai tânăr dintre voi, până la cel mai în vârstă dintre noi, să muncim cu patimă, să muncim cu dragoste, să muncim fără preget pentru a reclădi dela bază Statul nostru, pentru a face din el ceea ce doriți voi și ceea ce am visat eu: **o țară mândră, „ca Soarele sfânt de pe Cer“.**

Preot G. M. Sorescu

Aici, nu!...*)

Nu e pentru prima dată și, desigur, nu va fi nici pentru ultima, când profanii se amestecă în treburile noastre strict bisericești și mai ales acolo unde numai lumina isvorită din profundă credință poate lămuri rostul tainic al acestor treburi. Discuție admitem. O discuție academică, sobră și susținută de intenții cinste. O admitem pentru elucidarea, nu a adevărilor indiscutabile, ci a minților care nu se pot pătrunde de ele, lipsindu-le cheia esențială a deschiderii puterii de înțelegere, credința, așa cum se înțelege teologic credința. Admitem discuție, dar nu îngăduim sub nici un motiv, măsuri imperative, camuflate de supoziția unei înțelegeri cu forurile superioare bisericești, care nu poate fi decât o insinuație vinovată și prin ea însăși, vinovată și mai mult prin atitudinea inițială.

Aflăm dintr'un judicios referat, clar și categoric, al P. C. Consilier administrativ Const. Moisiu, publicat în Apostolul Circulărilor Nr. 23—24 din acest an, că forurile sanitare superioare au dat directive cu privire la sterilizarea lingurițelor

*) Din «*Orientări*», revista preoțimii prahovene. Anul II, Nr. 6—7 Iunie-Iulie 1940, pag. 81-84.

cu care se împărtășesc credincioșii cu Sf. Trup și Sânge al Mântuitorului Hristos. Circulara respectivă este imperativă și argumentele de sprijin se par admisibile la prima vedere, mai ales,—repetăm, mai ales,—pentru cei ce n'au avut niciodată, în nici un fel, sau foarte rar și inconștient, contact cu această sublimă și dumnezeiască taină. Referatul superiorului nostru administrativ, și nu pentru adulație scriem aceasta, este, cum nu se poate mai categoric. Am simțit, la citirea lui, senzația pe care ți-o dă o limpezire de gânduri după o mare nenorocire, sau plăcerea de a te simți întremat după o grea și primejdioasă zăcere. Aflăm în el nu numai afirmarea convingerii ferme despre adevărul conținut în Sf. Taină, ci și indignarea, totuși senin și demn reținută, a omului care vede năimiții intrând pe aiurea în staulul, unde nici nu sunt chemați de nimeni și nici nu se simte nevoia prezenței lor.

Cine va fi conceput circulara cu pricina nu știm, dar a semnat-o cineva și acel cineva poate fi el însuși autorul sau inspiratorul; dar acel cineva e ceva mai mult, el reprezintă o instituție de mare importanță, de mare și permanentă importanță, aceea a serviciului sanitar. El reprezintă aci, în această circulară cu instituția însăși și o *concepție*, o *convingere*, i-am putea spune, dacă nu cumva nu e un simplu accident de diletantism la modă. Anume aceea că Sf. Taină a împărtășaniei poate fi mediu de contaminarea boalelor, prin felul cum se practică administrarea ei credincioșilor. De aci măsuri preventive de sterilizare a lingurițelor, prin diferite sisteme puse la îndemână de rezultatele «științei» igienice. Despre aceste sisteme de sterilizare și eficacitatea lor nu ne ocupăm, căci nouă nu ne place să ne amestecăm unde nu ne e rostul. Dar despre sterilizarea însăși, a obiectelor cu care se administrează Sf. Impărtășanie nu îngăduim altora să se preocupe.

Aici, nu!...

În această privință noi avem o singură părere, pentru că avem o singură convingere, sprijinită pe un singur adevăr: Trupul și Sângele Domnului, nici nu pot fi contaminate de microbi, nici purtătoare de microbi, și nici contaminate de microbi. Sunt «*trupul și sângele Domnului*», doctorul trupurilor și al sufletelor noastre, al tuturor, și credincioși și necredincioși și convinși și neconvinși și preoți și laici și medici și astronomi, și proști și deștepți și orice ființă cugetătoare sau numai vegetativă. Peste această convingere și peste acest adevăr, orice teorii s'ar concepe, sunt dincolo de sfera noțiunii însăși de Sf. Taină și deci în afară de judecata și preocupările oamenilor creștini convinși.

Ceeace ne preocupă pe noi acum este și imixtiunea de preocupări ne la locul lor și neonorabile pentru cine le profesază, dar și practica anticipată a unora dintre preoții noș-

tri «adaptabili» la toate capriciile diletanților și snobilor într-ale credinței, adică ale acelor preoți care «dau apă la moară» morarilor care, nevăzându-și bârna din ochii instituției, pe care sunt chemați s'o slujească, se preocupă de paiul din ochiul nostru, pe care în această privință noi nici nu-l vedem, nici nu-l simțim și nici n'avem de ce să-l vedem și să-l simțim, pentru că nu există.

Iată așa dar serviciul sanitar în inspecție la Sf. Altar și la Sf. Potir. Cu celelalte a terminat-o și nicăeri nu se mai propagă microbii cu intensitate, pentru că acolo, oriunde, ochiul vigilent al serviciului sanitar este prompt și la el acasă. La biserică numai se mai găsesc focare de microbi și mediu de contaminare. Aici nu este cine să se priceapă și oamenii sunt constrânși cu forța să înghită unul după altul și sute la rând, din aceeași mică linguriță, iar purtarea din gură în gură, infectează, bolnăvește, omoară, prăpădește lumea. Atențiune!... Pericol de moarte la linguriță!... «Vai vouă fariseilor fățarnici!...». «Povățuitori, orbi! care strecurați fânțarul și înghițiți cămila». Vedeți de alte mijloace prin care se răspândesc microbii: praful de pe străzi; paharele, tacâmurile și farfuriile din restaurante și berării, din cârciumi și bodegi; vedeți de casele de toleranță autorizate și clandestine; vedeți de mizeria care se lăfăește în atâtea zeci și sute și mii de cocioabe; vedeți cum ați putea steriliza monedele care circulă din mână în mână — și din ce mâini, în ce mâini? — vedeți de toate maidanele, focare de infecții, ne curățate cu săptămânile; vedeți de bălțile înverzite de pe străzile mahalalelor; vedeți de însăși aparatele D-tră cu care de atâtea ori se infectează bolnavii; vedeți, vedeți bârna că e mare, mare de tot și nu mai căutați să strecurați fânțarul, că nu este el tocmai în Sf. Impărtășanie.

Dar câți oameni se împărtășesc și de câte ori pe an?

Văzutu-i-ați, D-lor dela Serviciul Sanitar, cum se apropie cu frică și cu cutremur, cu credință și cu dragoste, cu foc și cu dor, să ia trupul și sângele Domnului, balsamul vindecării de boale trupești și de toate boalele sufletești — nu vă amestecați și aici? — Văzutui-ați cum se înviorează de putere și luminează cei ce primesc pe Domnul cu evlavie, cu credință, cu dragoste și cu convingere tare? Văzutui-ați, cum se transformă ei înșiși și vieța lor de fiecare zi? Sau nu vi sunt de înțeles aceste adevăruri, aceste realități? Este iarăși adevărat că trupul și sângele Domnului este foc care arde pe cei nebrednici, în totalitatea ființii lor spirituale, și-i lipsește de vieța vecinicii pe cei care nu mănâncă trupul și nu bea sângele Domnului. — Vă e teamă și pentru aceasta încercați să le scoborâți de pe tronul slavei divine, în slăbiciunea întunecoasă a rațiunii neputincioase? Vă e teamă că vă veți măsura cu dreptii și pentru aceasta uzați sistemul dis-

creditării? Vă e teamă de focul arzător și credeți că-l veți putea nimici sau că veți fi scutiți de el, alungându-l din conștiința oamenilor? Luați seama, că cine cade pe piatra aceasta, care este Hristos, se sfarmă, iar peste cine va cădea ea, se spulberă și se nimicește.

Dar «apa la moară» face să se învâртеască roata morii. Și aci este o vină mare a multora dintre noi. Aci este focarul de microbi, care șubrecesc rezistența credinței și încă îngrijit, pe cât ni se spune, cu autoritate de catedră superioară. Există frați întru Hristos care-l ard pe Hristos cu flacăra de spirt sau îl trec în borcanul cu sublimat. Există frați întru Hristos care-l «serveșc» pe Hristos credincioșilor cu lingurița de-acasă sau cu duzine de lingurițe din chisea, cum ai servi dulceața sau șerbetul în salon la musafiri. Există frați în Hristos care se smintesc în credința lor, trebuind să consume Sf. împărtășanie ce-a mai rămas, după ce au împărtășit pe alții cu Hristos. Există, da! Ici, colo, câte unul, care, tocmai aceștia, voind să pară mai moderni, mai în concordanță cu principiile igienice, au uitat, voit sau nu, că Hristos este vejnîc ca însuși vejnîcia și nu este acomodabil mofturilor noastre, că Hristos este însuși El principiul inițial, permanent și atotputernic al tuturor principiilor de igienă, concepute sau încă nu de mintea omenească; că Hristos este doctorul doctorilor și stăpânul stăpânilor. Ici, colo, câte unul, șubrezit în credință, pentrucă a voit și voiește să placă lumii mai mult decăt adevărului.

Aceștia vor fi voind să se facă tuturor toate, ca să dobândească pe cât mai mulți. Este formă. Dar nu toate până a scobori taina Sf. împărtășanii la nivelul oricărei mîncări comune și ori cărei băuturi comune, îmbrăcată numai într'un ansamblu exterior de rugăciuni și mișcări pentru a fi mai interesați sau mai pe plac.

Taina este taină. Dogma este dogmă. Adevărul și într'una și într'alta este unul. Ori tot, ori nimic. Nu jumătăți de măsură. Cine se împărtășește sau cine dă împărtășania, preocupat de gândul existenței și propagării microbilor prin Sf. împărtășanie, acela nu mai e creștin, acela nu mai e preot ortodox. Ori, ori. Piatra de sminteață nu e îngăduit a ține în biserică, nici conducătoare, nici condusă.

În ce privește serviciul sanitar, cu tot respectul și cu toată condescendența, îl admitem și admirăm la el acasă și în rosturile lui, dar numai într'ale lui. Să le împlinească pe acestea așa cum i se impune și are prea multe de făcut.

Iar de microbii purtați pe lingurița de Sf. împărtășanie să nu se mai preocupe, Peste tot își poate spune cuvântul, dar aici, nu!!.

Pr. Al. P. Strejnicu

Viziunea Marxistă irealizabilă

Comunismul se înfățișează omenirii, nu numai ca un sistem social care își propune să reorganizeze societatea omenescă, dar și ca o concepție integrală despre lume și viață. Sub acest aspect al încălcării de domenii și de atribuțiuni, el se ciocnește violent cu creștinismul. Ca doctrină socială, comunismul porcede de la principii metafizice care contrazic bunul simț și mai ales religionea creștină. Și, odată eșit în arena socială, face uz de o metodă care se caracterizează prin violență și fanatism, fapt care jignește profund conștiința umană, crescută sub oblăduire evanghelică. De aceea între comunism și creștinism există o incompatibilitate ireductibilă; iar o atitudine anticomunistă este o datorie religioasă pentru conștiința oricărui creștin.

În puținele rânduri de față, vom considera sistemul marxist, nu atât în părțile care vin în contact violent cu religionea creștină, cât mai ales în ființa sa de doctrină social-economică, aspect sub care chiar sub această latură, viziunea marxistă prezintă deficiențe de logică interioară și o vădită contrazicere cu realitatea.

În genere, comunismul este un sistem social, care pretinde desființarea proprietății individuale din organizarea societății umane și înstituirea unui nou regim, în care bunurile să fie comune. Deci, în esența lui, comunismul exprimă o reacțiune critică față de proprietatea privată și o încercare de a clădi o nouă formă de societate, bazată pe o altă organizare a bunurilor.

Critica reacționistă este aceeași, astăzi ca și în toate timpurile. În toate vremurile au existat indivizi nemulțumiți de ordinea socială, în mijlocul căreia au trăit. Sub acest unghi de vedere, se poate spune că comunismul este un fenomen, ce se află prezent în toate societățile întemeiate pe proprietatea individuală.

Cât privește formula de realizare, unii susțin că numai bunurile productive, ca: pământ, mașini, fabrici, căi ferate, clădiri, materii prime, etc., să fie colectivizate; restul de mobile, haine, cărți, etc. să rămână în proprietatea privată. Este ceea ce se numește comunismul moderat, sau socialismul. Alții reclamă o colectivizare integrală, în care să intre, și masa, și locuința, și femeile, etc. deci un colectivism în care, nu numai bunurile productive, dar și cele de consum, să aparțină societății organizatoare. Este comunismul.

După cum se vede, atât socialismul, cât și comunismul

contestă legitimitatea dreptului de proprietate privată. Socialismul însă restrânge colectivizarea — deocamdată — la bunurile de producție, tolerând în mod provizor proprietatea individuală a bunurilor de consum. Așadar scopul ultim al socialismului este identic cu cel al comunismului, neexistând la mijloc decât o deosebire de metodă. Dovada o avem în faptul că însuși Carol Marx, teoreticianul socialismului modern, s'a declarat partizan al comunismului.

Viziunea socială a lui Marx, căreia încearcă să-i dea un temei științific, o expune în opera sa celebră «Das Kapital», care este considerată ca evanghelie socialistă.

Sistemul marxist, așa cum e statornicit în această operă, care alcătuiește baza doctrinară cea mai necontestată a tuturor formelor de socialism modern, reprezintă o *filosofie socială*, o *teorie economică* și o *metodă politică*.

Filosofia socială, care este materialismul istoric, sau concepția materialistă a istoriei, consideră istoria omenirii, sub toate aspectele ei, ca un reflex exclusiv al realității economice. Tot ce e fapt istoric nu este, în definitiv, altceva decât un ecou fidel al factorilor economici. Prin materialism istoric se înțelege deci acea concepție care pretinde că toată istoria lumii, cu toate formele ei politice, juridice, religioase, etc. reprezintă un proces evolutiv, în care orice progres se săvârșește numai pe baza raporturilor economice. Toate fenomenele sufletești depind, în cele din urmă, de aceste raporturi de ordin material. Evoluția societății umane, chiar sub latura vieții spirituale, este în funcție de viața economică. Prin urmare raporturile de producție și de schimb constituie structura societății umane; iar când fundamentul structural suferă prefaceri în sens evolutiv, se schimbă și progresa și suprastructura politică, juridică, religioasă, etc. Deci cauzele transformărilor sociale nu trebuiesc căutate aiurea, ci numai în efeverscența fenomenelor economice. O nouă epocă economică aduce cu sine în chip necesar o suprastructură socială corespunzătoare; iar dacă se în tâmplă ca formele suprastructurale să stăruie prea mult în anacronism, se naște lupta de clasă și o revoluție cauzează o nouă ordine socială, care se potrivește cu condițiile economice respective.

Această filosofie, care vrea să dea o explicație general valabilă întregii vieți sociale, în esența și în evoluția sa, constituie nucleul doctrinei lui Marx, din care purced toate celelalte elemente și în care apoi își află unitatea și sensul.

Materialismul istoric susține că societatea capitalistă se va transforma treptat în una comunistă. În sprijinul acestei afirmațiuni, Marx aduce o *teorie economică*, ce pretinde să dea o deslegare totală și definitivă tuturor problemelor care se pun în economia politică.

În concepția statică a structurii societății umane se pune chestiunea valorii bunurilor economice. Care este fundamentul, în ce constă valoarea lor? Continuând concepția clasică a lui Adam Smith și Ricardo, Marx răspunde că valoarea unui bun economic consistă în energia umană, care s'a înmagazinat în el. Căci pentru a se putea efectua schimbul între mărfuri, trebuie ca acestea să conțină un element comun, grație căruia să se facă comparațiunea și să se stabilească valorile corespunzătoare. Acest element este munca umană care le-a produs.

Aceasta este concepția lui Marx despre valoare, și din ea deduce teoria plus valorii, care, prin felul cum o formulează, îi aparține în totul, constituind aportul caracteristic al sistemului marxist în știința economiei politice.

Între mărfurile cari se află pe piață, este una care creiază un bun mai mare decât propria ei valoare, anume forța de muncă omenească. Aceasta se face prin prelungirea peste normal, a timpului de muncă. Cheltuiala de energie în plus, produce o valoare în plus, care însă rămâne în mâinile capitalistului întreprinzător. Dacă, de pildă, muncitorul, în loc să lucreze 6 ore pe zi, care reprezintă timpul necesar de muncă și care corespunde cu salariul ce primește, e silit să muncească 12 ore, pentru aceiaș plată, energia umană cheltuită în plus, produce un bun care intră în patrimoniul capitalistului sub formă de plus valoare. Astfel plus-valoarea se naște din exploatarea abuzivă a muncii lucrătorilor și este — după însăși expresia lui Marx — o muncă neplătită.

În concepția dinamică a structurii societății, se observă niște factori cari, mai devreme sau mai târziu, îi vor determina evoluția înspre comunism. Din prezența în viața economică a acestor factori, care sunt: tendința constantă a acumulării capitalului în mâini din ce în ce mai puține și tendința proletarizării crescânde, se iscă viziunea marxistă, care se proiectează sumbru asupra viitorului societății umane. Bogăția se va aduna în mâinile unei minorități capitaliste, care se va restrânge tot mai mult, devenind tot mai înstărită. În acelaș timp, categoria muncitorilor se va face fatal tot mai numeroasă și mai săracă. Mai mult, capitaliștii, spre a face față concurenței streine, vor întrebuița mijloace tehnice, care vor înlătura mii și mii de brațe dela muncă; iar lucrătorii rămași în disponibilitate vor crea o imensă armată de rezervă industrială, ce va constitui în același timp o cauză de scădere a salariilor. Acest fenomen este universal, va împărți omenirea în două clase bine deosebite: deoparte, minoritatea bogată, de alta, majoritatea salariată și deci săracă. Micul atelier va dispărea cu totul, luându-i loc marea întreprindere. Clasa desmoștenișilor va simți mizeria tot mai insuportabilă. Înșiși capitaliștii, prin concurență, se vor nimici întreolaltă

împuținându-se ca număr. Din 7 în 8 ani vor interveni crizele cari vor fi semne că condițiile de producție au depășit limitele și simptome ale desnodământului ce se apropie inevitabil. La un moment dat, lanțurile monopolurilor capitaliste se vor rupe și expropriatorii vor fi expropriați. Atunci proprietatea privată, prin forța împrejurărilor, va deveni comunistă.

Cu această viziune socială în suflet, comuniștii au intrat cu pași fanatici în arena socială. Căci, deși societatea umană tinde automat către colectivizarea integrală, totuși această evoluție poate fi grăbită sau scurtată, prin organizarea proletariatului din toată lumea. Astfel se ivește, în 1864, Internaționala I la Londra, la întemeierea căreia Marx a avut o contribuție precumpănitoare; în 1889 Internaționala II cu sediul la Bruxelles și în 1920 Internaționala III la Moscova. Așa dar, pentru realizarea egalității absolute a tuturor oamenilor, prin stăpânirea colectivă a bunurilor, care constituie ultima lor țintă, comuniștii au adoptat ca metodă lupta violentă de clasă, care solidarizează pe muncitorii din toate țările, în detrimentul naționalismului și al creștinismului.

Materialismul istoric, care constituie punctul de plecare al comunismului și care susține că agentul necesar al evoluției societății umane este factorul economic, nu mai reprezintă astăzi, în domeniul științei și al filosofiei, decât o tristă amintire. În adevăr, e de mirare cum au căpătat credit pe lângă mintea umană, afirmațiuni care supără bunul simț și scad din prestigiul intelectual al oamenilor. Căci, desigur, a spune că religia, morala, dreptul, filosofia, etc. sunt în absolută dependență de viața economică, este o vădită ofensă adusă conștiinței umane, care simte cu nesdruncinată certitudine că aceste fenomene «suprastructurale» își au izvorul în altă realitate decât cea materială. Nu numai că viața spirituală omenească nu-și are obârșia în viața economică, dar asta nici nu se poate realiza fără prezența a doi factori de ordin sufletesc, anume rațiunea și voința. Fără intervenția spiritului omenesc, prin facultățile sale, procesul economic nici nu ar avea loc. Deasemenea existența principiilor invariabile, în câmpul rațiunii practice, ca și în acela al rațiunii speculative, denotă până la evidență, că fenomenele sufletesti nu porced din factorul economic, ce variază permanent!).

După Marx, numai munca omenească conferă obiectului economic o valoare. Pe acest fel de a concepe valoarea, se sprijină întregul sistem marxist. Desigur, munca înmagazinată într'un produs economic reprezintă, de cele mai multe ori,

---

Combaterea materialismului, cu o deosebită măiestrie, o face D-l Prof. Ioan Gh. Savin, în opera: Creștinism și Comunism, Tip.: „Fântâna Darurilor București, 1938, 71 pp. Deasemeni Preot Valeriu Iordăchescu, în: Comunism și Creștinism, Iași: Alexandru Tereș, 1938, pp. 40-62.

cea mai mare parte din valoarea lui. Dar nu e mai puțin adevărat că și materia, asupra căreia se aplică munca, reprezintă o valoare considerabilă. Nu întotdeauna, deci, ne orientăm după cantitarea de muncă, depusă pentru obținerea unui lucru, ci și după capacitatea lui intrinsecă de a satisface nevoile noastre. Deci valoarea economică se resimte mult de prezența acestui factor subiectiv, care este valoarea de uz.

Vinul bun, de pildă, și vinul rău, presupun aceeași cantitate de muncă, înmagazinată în prepararea lor. Și totuși valoarea unuia și a altuia nu este aceeași. Prin urmare și alte elemente, în afară de energia omenească, contribuie la constituirea valorii bunurilor, ca: utilitatea lor, raritatea lor, dorința cumpărătorilor, etc. Mai mult, există bunuri produse în mod spontan de natură, la care deci munca omenească nu a intervenit cu nimic. Așadar concepția lui Marx despre valoare, care stă la baza sistemului său, ca piatra din capul unghiuului, este destul de șubredă și va atrage după sine inconsistența întregii ideologii comuniste.

Teoria plus-valorii derivă, ca o consecință logică, din aceia a valorii. Și după cum dintr'o eroare nu poate să procedă necesar decât tot o eroare, tot astfel din concepția falsă a valorii, provine concepția, nu mai puțin falsă, a plus-valorii. Am văzut că ceiace dă preț unui bun economic nu vine exclusiv din munca încorporată în el, ci și din alte elemente de altă natură. Tot astfel plus-valoarea nu derivă exclusiv din munca neplătită a lucrătorilor, ci și din raritatea și utilitatea produselor, din dorința cumpărătorilor, din calitatea muncii de organizare și de conducere a capitalistului întreprinzător, etc. Așa stând lucrurile, plus-valoarea nu este în mod necesar un furt. Recunoaștem, desigur, că munca nu este întotdeauna recompensată după justa ei valoare, antreprenorul însușindu-și o bună parte din câștig. Este ceiace regretăm. Dar asta nu ne îndreptățește să tragem concluziunea marxistă care e prea îngustă, dat fiind că munca nu este singurul factor de plus-valoare.

Privitor la factorii pe care Marx i-a observat în sânul societății umane și care i-au pricinuit viziunea comunistă, nici aceștia nu au o realitate istorică. E drept că proletariatul a căpătat în sec. XIX și XX o foarte mare dezvoltare, dar în acelaș timp și în aceeaș măsură, grație organizării capitalului prin societăți anonime, a crescut și numărul bogătaşilor. Mulți oameni din clasa mijlocie participă, pe această cale, la marile întreprinderi capitaliste. În acest fel capitalismul nu diferențiază două clase, ci mai degrabă solidarizează un cât mai mare număr de inși cointeresați. Acest fapt nu va permite niciodată acea diferențiere de clase care este, după Marx, primul pas hotărîtor către desagregarea societății actuale. Deci tendința constantă a acumulării capitalului în

măii din ce în ce mai puține nu-și află nici-o verificare din viața economică.

Crizele, aceste depresiuni economice, nu grăbesc evoluția societății către desnodământul fatal, care este comunismul, ci s'a constatat că ele mai curând întăresc economiile, decât le epuizează. Se știe doar că nevoia constrânge și ascute spiritul omenesc, care se face astfel mai fecund în vederea posibilităților economice viitoare. Crizele prin urmare sunt mai degrabă un tonic, decât un simptom.

În Rusia, care e țara cea mai puțin proletarizată din lume, marxismul, în loc să se confirme, s'a infirmat. Căci după concepția lui Marx, comunismul este opera evoluțiunii treptate și în societăți proletarizate excesiv, ceiace nu a fost cazul în Rusia. Descompunerea și anarhizarea armatelor țariste, au dat prilej unor grupări socialiste să devină stăpâne pe situație. Acestea, în frunte cu Lenin și Troțki, au intronat dictatura proletariatului prin Soviet, adică sfatul muncitorilor, al soldaților și al țăranilor. S'au ocupat forțat toate proprietățile funciare și s'a impus o ideologie streină, înăbușindu-se în sânge orice mișcare din partea cercurilor neproletare.

Astfel soluția comunistă s'a aplicat în Rusia nefiresc și contrar profeciilor lui Marx, adică de sus în jos și prin crime de tot felul, sfidându-se orice formă de evoluție. Și s'a întâmplat așa, pentru că nu se putea altfel, dat fiind că factorii care au germinat viziunea comunistă, nu numai că nu au un temei în realitate, dar, prin concluziunile la care au dat naștere, merg chiar împotriva naturii lucrurilor. Premiza materialistă, care reprezintă un mănunchiu de contradicțiuni, pe care de altfel criticii vremii le-au spulberat de mult, concepția falsă despre valoare și plus valoare, care stă la baza sistemului marxist, fac ca întregul edificiu doctrinar respectiv să se clatine și să se prăbușească înainte de a se fi realizat în istorie.

Diac. Gh. Vicol.

Noul regim al cultelor

în România

Culte istorice protejate. — Cum se poate manifesta confesiunea mozaică. Desființarea sectelor religioase. — Deciziile Ministerului Cultelor.

D. Radu Budișteanu, ministrul Cultelor și Artelor, a dat ieri următoarele deciziuni care fixează regimul cultelor în România
Deciziunea Nr. 42352/940

Art. I. — Statul Român protejează și autoriză funcționarea pe teritoriul său a următoarelor culte istorice:

a) Cultul creștin ortodox român, constituind religiunea dominantă în Stat; b) Cultul român greco-catolic (unit), considerat ca reprezentând tot o biserică românească; c) Cultul catolic (de rit latin, greco-rutean și armean); d) Cultul reformat (calvin); e) Cultul evanghelic luteran; f) Cultul unitarian; g) Cultul armeanogregorian; h) Cultul mahomedan.

Art. II. — Statul Român constată numai existența de fapt a confesiunii mozaice, care urmează să se manifeste potrivit dispozițiilor ministeriale ulterioare.

Art. III. — **Afară de cultele recunoscute la art. I din această deciziune, nu pot exista asociații religioase sau secte, care dela data prezentei deciziuni sunt desființate de drept și de fapt.**

Inchiderea caselor de rugăciuni ale asociațiilor religioase și ale sectelor.

Deciziunea Nr. 42353/940

Art. I. — Toate asociațiile religioase, autorizate să funcționeze prin deciziunea ministerială Nr. 31999 din 1939, își încetează imediat orice activitate, întrucât au fost desființate de drept și de fapt prin deciziunea noastră Nr. 42352 din 1940.

Deasemenea nici o sectă, a cărei doctrină și ritual diferă de aceia ale cultelor istorice protejate și autorizate de Statul Român, nu mai poate exista sub nici o formă și pe nici o cale.

Art. II. — Absolut toate casele de rugăciuni, aparținând asociațiilor religioase recunoscute până în prezent, precum și sectelor interzise sau tolerate, urmează să fie închise imediat.

Art. III. — Organele de poliție, împreună cu autoritățile administrative locale, sunt obligate a proceda cât mai urgent posibil la închiderea caselor de rugăciuni arătate la art. II din prezenta deciziune, întocmind procese verbale constatatoare a îndeplinirii acestei operațiuni.

Procesele verbale respective vor fi semnate în mod obligatoriu de către reprezentantul organizațiunei locale a asociației religioase sau a sectei, căreia aparține casa de rugăciuni.

Procesele verbale dresate în condițiunile specificate în ali-niatele precedente ale acestui articol, vor fi întocmite în triplu exemplar, unul rămânând la autoritatea respectivă, un al doilea înaintându-se ministerului de interne, iar al treilea trimițându-se ministerului cultelor și artelor.

Art. IV. — Se va comunica tuturor chiriarihilor cultelor creștine din țară, să pună în vedere preoților și slujitorilor din cuprinsul jurisdicției lor, de a semnala de urgență ministerului cultelor și artelor orice abatere sau contravenire la dispozițiunile imperative cuprinse în prezenta deciziune.

Toți aceia cari vor fi tolerat sau ascuns o astfel de stare de lucruri, încurajând și ajutând prin acest mijloc, menținerea asociațiunilor religioase și sectelor, sunt considerați că au încălcat îndatoririle inerente funcțiunii și misiunii lor și ca atare vor fi de îndată destituiți din posturile pe care le ocupă.

Art. V. — *Toate imobilele, în care au fost instalate case de rugăciuni, transcrise pe numele organizației locale a unei asociații religioase sau unei secte, trec imediat în patrimoniul Statului, care le va da destinația cea mai potrivită nevoilor materiale ale cultelor creștine.*

Art. VI. — *În sfera de aplicațiune a prevederilor acestei deciziuni intră pe lângă casele de rugăciuni, absolut toate organele de conducere centrală sau locală, precum și orice foruri sau organizațiuni, în legătură directă sau indirectă cu existența în trecut a asociațiilor religioase și a sectelor desființate.*

Art. VII. — Orice deciziuni sau dispozițiuni contrare celor cuprinse în deciziunea de față se abrogă, hotărârile date pe baza lor fiind nule și de nul efect.

Sectanții sunt considerați aconfesionali

Deciziunea Nr. 42355/940

Art. I. — Toți membrii asociațiilor religioase și sectelor, recunoscute, autorizate, tolerate sau interzise până la data semnării deciziunilor ministeriale Nr. 42352 și Nr. 42353 din 1940, sunt considerați, în sensul legii aconfesionali.

Art. II. — Calitatea de aconfesional se păstrează până la trecerea persoanelor arătate la art. I, la unul din cultele istorice creștine protejate și autorizate de Stat.

Art. III. — Se va interveni de urgență la ministerul de interne în vederea luării măsurilor de rigoare, pentru ca toate oficiile de stare civilă să fie obligate ca în actele de stare civilă să treacă persoanele care intră în prevederile acestei deciziuni, cu mențiunea de „aconfesional“.

Toate mențiunile efectuate în actele de stare civilă, contrariu normelor stabilite în prezenta deciziune, se vor rectifica din oficiu, conform prevederilor de mai sus.

Sinagogile nu mai pot funcționa decât în baza unei autorizații speciale

Deciziunea Nr. 42354/940

Art. I. — Confesiunea mozaică din România, având o existență de fapt, poate să se manifesteze în conformitate cu doctrina ritualul și regulile prevăzute în statutele organice respective, dacă acestea nu vin contra principiilor de bază ale actualei așezări a Statului.

Art. II. — Toate sinagogile (temple, case de rugăciuni) existente la data semnării acestei deciziuni, nu mai pot funcționa decât în baza unei noi încuviințări a ministerului cultelor și artelor, exponentul Statului pentru chestiunile religioase.

Art. III. — Pentru obținerea încuviințării arătată în art. precedente, este necesar ca să se înainteze, acestui departament de către prefectura județului respectiv, o cerere din partea comunității evrești locale, prin care să se ceară menținerea caselor de rugăciuni indispensabile nevoilor confesionale ale membrilor organizației din localitate.

Art. IV. — Pentru menținerea unei case de rugăciuni, trebuie să se constate de către organele administrative și de poliție respective, că o astfel de casă deservește nevoile religioase ale unui număr de 400 familii evreești în comunele urbane și sub-urbane și 200 în comunele rurale.

Condițiunea de număr, impusă în aliniatul precedent, urmează a fi constatată și verificată de către primăriile respective, care vor atesta pe proprie răspundere numărul exact al familiilor evreești stabilite în localitate.

Prefecturile în drept vor înainta ministerului cultelor și artelor toate cererile, referitoare la aprobarea funcționării sinagogilor (temple, case de rugăciuni) anexând și atestarea primăriei în ceea ce privește numărul credincioșilor cari se vor folosi de localul cuvenit.

Prefecturile sunt datorate a da ministerului cultelor și artelor cu acest prilej orice lămuriri vor crede de cuviință în această privință, indicând și apropierea casei de rugăciuni mozaice față de bisericile celorlalte culte din localitate.

Incuviințarea ministerului se comunică prefecturii județului, care va face cunoscut organelor în subordine situația sinagogilor din județul respectiv, care vor rămâne definitiv închise, precum și a acelor care pot funcționa, conform normelor fixate prin prezenta deciziune.

Art. V. — Se va interveni la ministerul de interne în vederea luării măsurilor de rigoare, pentru închiderea imediată a caselor de rugăciuni evreești, care în mod indiscutabil nu satisfac condiția numărului prevăzută la art. precedent.

Art. VI. — Toate organizațiunile locale mozaice, existând actualmente sub denumirea de comunități sau sub alta și în cuprinsul cărora nu va fi menținută nici o sinagogă potrivit prevederilor acestei deciziuni, urmează să-și înceteze imediat orice activitate de ordin administrativ, juridic și religios.

Art. VII. — Toate imobilele, care au servit drept case de rugăciuni și care nu mai pot fi atribuite organizațiunilor locale ca efect al desființării acestora, conform art. VI, vor trece fără nicio formalitate în patrimoniul Statului, care va fixa destinația lor în scopul de a se ajuta nevoile cultelor creștine din localitate.

Art. VIII. — Slujitorii cultelor creștine, care vor tolera sau

vor ascunde pe toți aceia care înfrâng dispozițiunile acestei decizii, vor fi de îndată destituiți din funcțiune, întrucât s'au făcut astfel vinovați de încălcarea îndatoririlor elementare inerente calității și misiunii lor.

N. R. Aplicarea acestor decizii a fost suspendată de D-l Ministru al Educației Naționale, Cultelor și Artelor, până la reglementarea definitivă, pe cale de lege, a regimului tuturor cultelor din țară. Suntem convinși că această reglementare se va desăvârși cât mai curând, iar principiile de bază din aceste decizii vor fi păstrate.

Numai astfel sectanții, aceste elemente anarhice și dizolvante, puse în slujba unor idealuri streine de aspirațiile neamului nostru, se vor încadra definitiv în noua **ordine** de viață, pusă în slujba unui singur Domn și a unei singure credințe.

Magazinele Evrești nu mai pot vinde vestimente bisericești și obiecte de cult

Decizia Ministerului Cultelor

D. Radu Budișteanu, ministrul Cultelor și Artelor, a semnat următoarea decizie:

Se interzice în mod absolut tuturor părților constitutive și organelor de conducere ale cultelor creștine din țară, să achiziționeze, sub orice formă direct sau indirect dela magazinele evrești, oricare ar fi denumirea comercială sub care acestea ar exista (firme individuale, în nume colectiv, societăți anonime, etc.), — obiecte de cult, vestimente bisericesti sau alte articole în legătură cu nevoile cultului respectiv.

Comercializarea acestor lucruri sfinte de către beneficiarii evrei, constituie o pângărire a altarului și a slujitorilor săi prea îndelung tolerată.

Dispozițiunile deciziei de față se vor face cunoscute, spre executare, chiriarhiilor respective, precum și ministerului de interne, în vederea supravegherii respectării acestei decizii.

Abaterile vor fi de îndată sancționate cu destituirea vinovaților din funcțiunile publice, iar în privința comercianților, cu măsurile pe care ministerele în drept le vor aplica, la sesizarea noastră.

INCEPUTURI CREȘTINE IN ȚINUTURI STRĂMOȘEȘTI

Religiunea Daco - Getă, teren prielnic ideilor creștine

Un factor important care a grăbit răspândirea creștinismului în ținuturile strămoșești, a fost însăși concepția religioasă a străbunilor Daco-Geți. Astfel, datorită acestei concepții, — după cum vom vedea — creștinarea poporului din regiunea carpato-danubiană n'a cunoscut sbuciumu', obișnuit în procesul de creștinare al popoarelor vecine.

Ideia religioasă este asemenea unei semințe. După cum puterea de creștere a seminței stă 'n raport direct cu felul pământului în care este însămânțată, tot astfel și cu ideile religioase a căror dezvoltare și răspândire depinde în mare măsură de fondul aperceptiv al celor cărora li se adresează.

Strămoșii Daco-Geți făceau parte din marea familie a Tracilor, pe care Herodot o socotea a fi cea mai mare după Indieni. Geții locuiau pe ambele maluri ale Dunării răsăritene — mai cu seamă în Dobrogea de azi — iar Dacli, prin părțile Transilvaniei. Această deosebire de nume, se făcea numai din punct de vedere toponimic, al așezării lor geografice. O altă deosebire, nu exista de altfel între ei ¹⁾.

Ramura daco-getă se deosebia însă, de celelalte triburi trace, atât prin faptul că vorbea o limbă deosebită, cât mai ales printr'o evidentă superioritate spirituală. — Herodot îi consideră pe Daco-Geți ca fiind „cei mai curajoși și mai drepți“ (andriótati che dicheótati) dintre Traci ²⁾.

După părerea tuturor istoricilor cari s'au ocupat cu sufletul popoarelor trace, fondul lor sufietesc era apropiat de fondul credinței creștine. Mai cu deosebire apropiată însă, era religiunea daco-getă, prin două concepții fundamentale ale ei: credința în nemurirea sufletului și deci în existența vieții viitoare și credința într'un singur Dumnezeu.

I. In privința concepției lor despre nemurirea sufletului,

1) Pârvan, Getica p. 99.

2) Herodot, Cartea IV. p. 93.

avem mărturia unor mari filosofi și istorici din vechime ca : Herodot, Plato, Diodor și chiar Origen scriitorul creștin, cari vorbind despre Geți nu uită să le adauge și adjectivul de „nemuritori,, (ghéte atanatizontes).

Această concepție a lor, s'ar putea rezuma in următoarele idei: Totul din lumea aceasta este trecător și supus distrugerii. Numai sufletul, care nu are imagine, nu e trecător. Viața de dincolo este adevărata viață fericită. Trupul este o piedică pentru suflet in calea nemuririi. Sufletul, după părăsirea trupului, merge spre cele veșnice unde se găsește adevărata fericire în tovărășia zeului Zalmoxe. După despărțirea de trup, sufletul „ad beatiora transire“. ¹⁾ Moartea trupului deci nu contează; dimpotrivă, face posibilă trecerea sufletului în împărăția odihnei.

Viața pământească era privită cu atâta indiferență de Daco-Geți încât, după afirmația lui P. Mela, pentru ei „emori... melius esse quam vivere“. ²⁾

De altfel, această concepție spirituală se observă în toate manifestările vieții lor. Getul când își vede patria în pericol, se sinucide. Apariția noului născut este întâmpinată cu bocete, în timp ce înmormântările se celebrează cu cântări de desfătare. Convinși de nimicnicia vieții, Daco-Geții petreceau cu vădită bucurie la moartea celor dragi.

Dar această indiferență în ceiace privește viața pământească, nu era a omului sătul de viață, care și-a pierdut orice speranță, ci dimpotrivă a omului în sufletul căruia clocotește puternic dorința lăcomă de mântuire. Cu alte cuvinte, credința în nemurirea sufletului, era o creștință atât de vie, atât de puternică, încât — după plastica expresie a lui Tomaschek, „ei o aveau în carne și sânge“ (der ihnen in Fleisch und Blut übergegangenene Usterblickheits glaube. ³⁾

Consecința acestei stări de spirit i-a determinat desigur pe ei ca să fie atât de viteji în războaie, încât în lupte se părea că appetitum maximum mortis“, — o vie dorință de moarte îi stăpânește. In privința vitejiei Daco-Geților dela Dunăre, alimentată de puternica concepție despre nemurire, avem o mărturie veche a lui Herodot în care ne descrie luptele acestora cu Darius, Împăratul Perșilor, ⁴⁾ precum și o alta a lui Iulian Apostatul care, descriind luptele lui Traian cu strămoșii noștri, îl pune pe acesta să rostească aceste cuvinte:

„O Jupiter și voi zeilor... , numai eu am îndrăz-

1) Al. I. Săndulescu: *Religiunea Daco-Geților*, pag. 49.

2) Ibidem.

3) I. Popescu—Spineni — *Vechimea creștinismului la Români* pag. 80.

4) Herodot IV — 98.

nit să pornesc împotriva neamurilor de peste Dunăre și am biruit pe Geți, cari sunt cei mai războinici din câți oameni au existat cândva pe lume, nu numai din cauza bărbăției fizice, ci și din cauza învățăturilor primite dela mult respectatul lor Zalmoxe; căci socotind că nu mor, ci numai își schimbă locuința, ei fac lucrul acesta mai cu plăcere decât o călătorie“. ¹⁾

Dar nu numai atât. Se dădea o deosebită atenție sufletului în viață. Vindecarea trupului nu se putea concepe fără prealabila vindecare a sufletului, care se făcea prin cântece diferite; de aceea orice tratament trupesc era precedat de cântece.

In privința aceasta, cuvintele lui Socrate, reproduse după un medic trac, sună ca o maximă:

„Deci trebuie să vindecăm întâi și mai cu seamă pe acesta (sufletul), dacă voim ca cele ale capului și ale întregului corp să fie în stare bună“. — (din un echino che pròton che màlista terapèvin, i mèli che ta tis chefalìs che ta tu àlu sòmatos kalòs èhin). ²⁾

In viața lor particulară erau foarte cumpătați. Preoții lor, numiți „ktiste“ la Geți și „poliste“ la Daci,³⁾ erau asceți în adevăratul înțeles al cuvântului. Caracterul lor moral, rar se întâlnea la alte popoare. Istoricul Iosif Flaviu îi compară cu Esenii, secta ebraică a misticilor foarte abstenenți și virtuoși și adânc credincioși în nemurirea sufletului.⁴⁾

Ducând o viață curată, aspră, erau foarte venerați, iar învățăturile lor erau socotite sfinte, ca date sub inspirația divinității. Erau totdeauna și medicii poporului, precum și sfetnici de aproape ai regelui.

II. Cât privește credința lor despre divinitate, unii dintre istorici au ajuns la concluzia că Daco-Geții erau mono-teiști. Herodot, marele istoric care s'a ocupat în deaproape de viața lor religioasă în timpul cât a stat în cetățile de pe țărmul mării Negre, Olbia și Tyras aproape de gurile Nistrului, pomenește de un singur zeu al lor anume Zalmoxe, căruia adaogă el „unii îi zic Ghebeleizis“. Tot odată, în aceeași ordine de idei, mai menționează el că, acești Traci „socotesc că nu mai există alt Dumnezeu afară de al lor“ — „udèna àlon teòn nomìzontes ìne i mi ton sfèteron“. ⁵⁾

1) I. Popescu — Spineni. op. cit. pag. 32.

2) Platon, Hramidis 157.

3) V. Pârvan, Dacia pag. 74.

4) I. Popescu—Spineni, op. cit. pag. 33

5) Herodot IV. 94.

Așa dar, din aceste cuvinte reese clar că, singura divinitate era zeul Zalmoxe. Ghebeleizis era numai un simplu nume, un atribut al aceleiași divinități Zalmoxe, atribut care era întrebuițat, „numai de unii dintre dânșii“.

Astfel și istoricul Cazanow presupune că Ghebeleizis ar fi numai ca „epiclisis“ (chemare) a lui Zalmoxe.¹⁾

Vasile Pârvan, se apropie de această concluzie, socotind că Găzii sunt henoteiști, ca adoratori ai zeului Zalmoxe, ce era un zeu „atòs — vindecător“ și care n'avea nevoie de un nume propriu, ci doar de atribute explicative ale puterii sale infinite.²⁾

Reprezentările simbolice ale zeului solar ca luna, luceafărul, zii călăreți întovărășind cu telegaril pe stăpânul de foc al cerului, roata, lebăda, barca etc., nu erau decât exvotouri sau amulete cari aminteau calitățile medicale ale zeului solar.³⁾

În sfârșit prin aceste două concepții fundamentale, nemurirea sufletului și credința într'un singur Dumnezeu, religiunea Daco-Getă ni se înfățișează ca înrudită de aproape cu cea creștină, ea mărturisind cu prisosință că strămoșii noștrii găseau în legea nouă ce bătea cu stăruință la ușa inimii lor, multe învățături pe cari ei le urmaseră în cea veche.

Oare nu aceiași sete de jertfă, acelaș dispreț pentru viață, aceiaș râvnă pentru locașul ceresc al veșniciei sigure, aceiaș credință într'un singur Dumnezeu de lumină, învăța și legea cea veche și cea nouă?⁴⁾

Cunoscând deci acestea, creștinarea poporului român — descendent al unui popor cu o înaltă concepție spirituală, — nu mai apare ca un miracol istoric ci ca un lucru foarte natural, a cărui înfăptuire grabnică era poruncită de logică.

Religiunea daco-getă formând fondul aperceptiv pentru învățătura cea nouă, procesul creștinării n'a întâmpinat nici un fel de rezistență, cum s'a întâmplat la alte popoare, unde a fost nevoie chiar de sabie.

Pe baza acestor fapte constatate, putem afirma deci — fără teamă de exagerare — că, **convertirea poporului român la legea lui Hristos, s'a făcut pe nesimțite, fără sbucium, pentrucă în fond ea era mai mult o complectare de principii religioase.**

Pr. Octavian Iatan

1) Al. I. Săndulescu op. cit. pag. 33.

2) I. Popescu — Spineni op. cit. pag. 35.

3) V. Pârvan, Dacia pg. 73.

4) N. Iorga — Istoria Bisericii românești I, pag. 13.

Statul Român de azi

are deplină încredere

în Biserica Neamului

**Răspunsul d-lui general Ion Antonescu
la sugestiile făcute de reorganizare a
bisericii, de I. P. S. Patriarhul Nicodem**

I. P. S. S. Nicodem, Patriarhul României, a trimis d-lui General Ion Antonescu următoarea scrisoare, pe care o publicăm împreună cu răspunsul dat de d-l General Ion Antonescu :

DOMNULE GENERAL,

Am luat cunoștință că între preocupările d-vs, intră și reorganizarea Bisericii noastre ortodoxe.

Cu răspunderea pe care Ni-o dă locul ce ocupăm în Biserică și trecutul Nostru de muncă pozitivă pentru Țară, Neam și Rege, Ne simțim datori, a Vă pune la îndemână o serie de sugestii, care pot fi de un real folos pentru liniștea și bunul mers al Bisericii noastre strămoșești.

Biserica poate merge în ritmul vremii, dar este obligată să se mențină în concertul principiilor ortodoxe, pentru a nu se expune să fie eliminată din ansamblul ortodoxiei și să se producă nemulțumiri în masele largi ale poporului; de aceea am socotit de datoria Noastră să ajutăm munca binevoitoare a d-vs. ca această lucrare să se producă fără perturbări și fără pagube pentru Biserică și pentru Neam.

În acest scop deci, Vă expunem următoarele principii pe care le socotim normative în reorganizarea ce eventual s'ar face Bisericii Ortodoxe Române :

1. — Măsuri serioase pentru recrutarea și selecționarea clerului.

2. — Scoaterea completă a clerului din luptele politice.

3. — Dreptul pentru cler de a-și trimite din sânul său reprezentanți în Parlament.

4. — Colaborarea armonioasă între Biserică și Stat, în cadrul autonomiei, care să fie cât mai complet precizată, pentru a nu se confunda cu bunul plac.

5. — Reprezentanții eparhiilor în forul suprem, să fie proporțional cu numărul credincioșilor, așa ca cuvântul hotărâtor să-l aibă majoritatea nu minoritatea.

6. — Întreaga Biserică, fără excepție, să fie încadrată în aceleași principii.

7. — Desființarea regionalismului, dând valorilor reale posibilitatea să circule pe întreaga țară.

8. — Întrucât Biserica prin însăși porunca Mântuitorului, are datoria să învețe lumea a păzi toate câte Domnul a poruncit, școalele pentru recrutarea clerului ca și Academia de muzică bisericească și Academia de pictură bisericească să fie sub conducerea directă a Bisericii. Episcopatul nu poate garanta calitatea clerului și nici a sa însăși, dacă nu are un rol precumpănitor în formarea și recrutarea lui.

9. — Să se creeze școli speciale pentru recrutarea clerului la sate și școli superioare, — facultățile de teologie, — pentru preoții de oraș, clerul înalt și profesorat.

10. — Reorganizarea școalelor de cântăreți care să dea slujitori bisericești, iar nu funcționari.

11. — Disciplinarea întregului cler de toate treptele, să se facă prin organe canonice, — Consistoriu, Sinod normativ și Sinod patriarhal.

12. — Biserica și Clerul să fie complet ferit de frământările politice, preotul trebuind să fie părintele spiritual al tuturor fiilor neamului românesc.

13. — Selecționarea și recrutarea Episcopului din rândurile monahilor prin metode cari să-i pună în afară de orice influență păgubitoare bunului mers al Bisericii.

14. — Reorganizarea monahismului care trebuie să formeze armata tehnică a bisericii.

15. — Să se mențină vârsta actuală pentru pensionarea clerului, care în nici un caz nu poate fi încadrat în legea de pensionare a tuturor funcționarilor, fiindcă preot sau presbiter înseamnă bătrân și tocmai vârsta este care completează preotului autoritatea cu care poporul nostru l-a îmbrăcat când i s'a adresat și i se adresează: „taică părinte“.

16. — Să nu se turbure cu nimic legăturile Bisericii noastre cu Bisericile Ortodoxe, pentru a li eliminată din concertul acestora, de aceea în comisiunea care va lucra la noua lege, trebuie să participe și reprezentanții noștri.

17. — O lege specială va trebui să se ocupe cu organizarea Patriarhiei Române, în cadrul strict al ortodoxiei.

18. — O lege specială va trebui să reglementeze învățământul religios de toate gradele.

19. — O salarizare cât mai demnă și mai corespunzătoare pentru preoțime, fără să se anuleze principiul Sfintei Scripturi că: „Cel ce slujește Altarului, are dreptul să se hrănească dela Altar“, și fără a percepe taxe obligatorii.

20. — Preoții profesori să rămână numai la catedre, ocupându-se special după un program anume întocmit, cu educația religioasă-morală a elevilor.

21. — Nu există incompatibilitate între calitatea de preot de enorie și administrație bisericească.

* * *

În cadrul acestor principii și păstrând legătura canonică și dogmatică cu celelalte biserici ortodoxe, socotim necesară împărțirea actuală a Bisericii, în parohii, protopopii, episcopii, mitropolii și patriarhia.

Conducătorul parohiei va fi preotul paroh numit de episcop și ajutat de patru epitropi; unul numit de chiriarh, unul ales de popor, unul numit de ministerul cultelor și altul numit de preotul paroh. Creștinii din care urmează să fie numiți, sau aleși epitropi, trebuie să posede certificat dela preotul respectiv, că frecventează regulat biserica, se spovedesc, că se împărtășesc în fiecare an, cel puțin odată.

Numirea preotului se va face prin concurs și cu aprobarea episcopului.

Fiecare biserică va avea un preot, doi cântăreți și un paracliser.

La parohiile mai mari se pot da doi și trei preoți.

Alegerile în Biserică

Protopopul ca organ de control al episcopului va fi numit de el dintre preoții cei mai merituoși și cu o vechime de cel puțin zece ani în cler. El va fi ajutat de un secretar și va avea un om de serviciu pentru trebuințele cancelariei.

La Eparhii. Alegerea de episcop-mitropolit, se va face de un colegiu compus din: 1) Membrii Sfântului Sinod; 2) Președintele Consiliului de miniștri, ministrul de culte, președintele Senatului, președintele Adunării deputaților, prim-președintele Înaltei Curți de Casație, președintele Academiei Române, rectorul universităților, decanul facultății de teologie, deputații și senatorii ortodocși din eparhia văduvită, consilierii patriarhali, consilierii eparhiali ai eparhiei văduvite și câte cinci clerici preoți

de județ, aleși de clerul respectiv din eparhia văduvită și cari clerici aleși să aibă o vechime de cel puțin 15 ani în preoție.

Episcopul sau mitropolitul va fi ajutat în administrarea eparhiei sau mitropoliei, de 3 consilieri referenți, un revizor ecleziastic și mai mulți protoierei, cel puțin 2 de județ. Toți numiți de episcop din clericii cu o vechime în preoție, de cel puțin 20 de ani, pentru consilieri și cel puțin 10 ani, pentru protoierei. Aceștia vor fi recrutați dintre preoții cari s'au distins prin o activitate merituoașă și n'au suferit vre-o condamnare în justiția bisericească sau civilă.

La Patriarhie. Alegerea de Patriarh se face de colegiul arhiepiscopiei Bucureștilor, la care se adaugă consilierii referenți patriarhali, împreună cu consilierii onorifici dela toate eparhiile din țară.

Biserica ortodoxă română, va avea ca for suprem Sfântul Sinod, compus din Patriarh ca președinte, mitropolitii, episcopii și arhieriei vicari ai tuturor eparhiilor. Acest Sinod se va întruni de două ori pe an și va lua măsuri normative pentru întreaga Biserică.

Pentru bunul mers al Bisericii, se va crea Sinodul patriarhal permanent, compus din Patriarh ca președinte, doi membri aleși de Sinodul Bisericii Ortodoxe Române, din sânul său și doi membri numiți de Patriarh, din rândul episcopilor și mitropoliților Bisericii ortodoxe române.

Hotărârile și măsurile Sinodului Patriarhal permanent, sunt obligatorii pentru fiecare episcop și mitropolit. El poate lua măsuri disciplinare, în ultima instanță pentru preoți și diaconi și în prima instanță pentru episcopi sau mitropoliți. Măsurile administrative și gospodărești ale Sinodului patriarhal permanent, nu sunt apelabile.

Sinodul patriarhal permanent, conduce Biserica și exercită controlul prin cele două organe ale sale:

- 1) Consiliul administrativ și de control și
- 2) Consiliul școlar și misionar.

Consiliul administrativ și de control se compune din trei consilieri și doi efori ca organ executiv numiți de Patriarh la propunerea Sinodului patriarhal permanent.

Eforii vor avea conducerea eforiei mănăstirilor înzestrate.

La ședințele Sinodului patriarhal permanent pentru mănăstirile înzestrate, vor participa cu vot deliberativ ministrul cultelor și ministrul domeniilor. Absența lor nu prejudiciază hotărârile Sinodului decât numai dacă se constată că n'au fost înștiințați.

Consiliul administrativ va avea la dispoziția sa cel puțin 5 inspectori contabili, licențiați ai academiei comerciale, cu cari va exercita controlul gestiunilor eparhiale.

Ori ce nemulțumire gestionară a parohiilor, față de hotărâ-

rile consiliilor eparhiale, poate fi apelată la consiliul administrativ depe lângă Sinodul patriarhal permanent.

Statul, prin ministerul cultelor, este dator să exercite controlul asupra tuturor gestiunilor eparhiale și patriarhale.

Consiliul școlar normativ și de control se compune din : un reprezentant al facultății de teologie din București, un reprezentant al academiilor teologice, un reprezentant al seminarelor teologice, un reprezentant al academiei de muzică bisericească, un reprezentant al academiei de pictură bisericească.

Cine nu poate intra în cler

Nu pot intra în cler :

1. Cei ce nu împlinesc condițiunile canonice ;
2. Cei cari după obținerea titlului lor de specialitate, n'au trăit într'o mănăstire model cel puțin un an, în care timp să se inițieze în toate cele duhovnicești, bisericești și administrative.

Nu pot intra în episcopat :

1. Preoții văduvi prin divorț ;
2. Preoții văduvi prin deces și fără copii minori ;
3. Preoții văduvi prin deces și fără copii sau cu copii majori, pot intra în episcopat, dacă au trăit o viață monahală de cel puțin 5 ani.

Episcopii n'au dreptul să posede averi personale, în afară de cele pe care le-au avut la intrarea în episcopat.

La intrarea în episcopat vor face declarație de averea personală pe care o posedă.

Acelaș lucru se va cere tuturor candidaților cari intră în monahism.

Toată averea Patriarhului, mitropoliților, episcopilor și monahiilor rămâne bisericii.

Justiția în Biserică se va face prin Consistoriile eparhiale ca primă instanță, și Consistoriile mitropolitane ca instanță de apel. Sinodul rămâne ca ultimă instanță numai pentru caterisire.

Măsuri disciplinare prin care să se elimine din cler elementele dubioase și necorespunzătoare înaltei misiuni profești.

Acestea sunt principii pe temeiul cărora se poate face o bună reorganizare a Bisericii. Vi le punem la dispoziție cu dorința de a Vă înlesni opera pe care noi o socotim necesară.

Ținem cu acest prilej să ne exprimăm credința, că nu se poate face o bună organizație pentru Biserică fără Biserică ; de aceea nădăjduim că Veți lua ca punct de plecare a-

ceste principii, dar că ele nu vor putea avea viață, dacă în redactarea ce se face, nu va avea și asentimentul oficial al Sfintei Noastre Biserici.

Credem necesar că și preoțimea de mir, organizată în Asociație generală pe țară, ar trebui consultată, fiindcă este în joc și soarta ei.

Este de datoria Noastră să atragem binevoitoarea atențiune a D-vs., că organizarea bisericească este cea mai gîngășe și mai greu de realizat, fiindcă Biserica ortodoxă română nu poate și nu trebuie scoasă din concentrul cel mare al Ortodoxiei ecumenice, și de aceea socotim că nu trebuie să se treacă peste cuvântul Ei, când se preconizează o nouă organizare.

Am fi foarte bucuroși dacă D-vs., d-le General, ați binevoi să Ne comunicați în scris principiile în care înțelegeți să procedați la reorganizarea Bisericii pentru a examina încadrarea lor în principiile dogmatice și canonice, cum și în interesul general al Bisericii Neamului Românesc.

Primiți, vă rugăm, domnule General, asigurarea deosebitelor noastre considerațiuni și arhieresti binecuvântări.

† Patriarh Nicodim

Răspunsul d-lui General Ion Antonescu

D. General Antonescu a răspuns următoarele, la scrisoarea I. P. S. S. Patriarhul Nicodim:

„INALT PREA SFINȚIA VOASTRĂ“,

La memoriul ce ați binevoit a mi-l adresa, prin care îmi comunicați o serie de sugestii în legătură cu reorganizarea Bisericii și îmi cereți să Vă fac cunoscute principiile de care înțeleg să mă călăuzesc eu în această chestiune, Vă răspund cu aleasă considerație următoarele:

Socotesc că Biserica, Instituție Divină întemeiată de Fiul Lui Dumnezeu și adoptată de poporul nostru încă din îndepărtate veacuri pentru a-l înălța sufletește și a-l mântui, este singura în măsură și în drept să stabilească în conformitate cu chemarea ei și cu necesitățile timpului, normele de activitate. Statul nu are a se îngriji decât de a-i indica în înțelegeri și conlucrare acele norme directoare necesare pentru stabilirea în ansamblul său a tuturor funcțiunilor lui spirituale, culturale și publice. Un Stat întemeiat pe spiritualitatea creștină, cum este al nostru astăzi, e respectuos față de Dumnezeu și de Sfânta Biserică.

Statul Român de azi are deplină încredere în Biserica Neamului, așa încât nu se îndoiește cătuși de puțin că ea își va da normele cele mai potrivite pentru o activitate pastorală cât mai intensivă și cât mai folositoare neamului nostru pe care nimeni nu-l iubește ca ea.

Eu n'aștept dela slujitorii Bisericii mai mari și mai mici, decât să fie pătrunși până în adâncul conștiinței lor de caracterul Dumnezeesc al ei și de răspunderea lor de trimiși ai lui Dumnezeu în mijlocul neamului nostru. Conștiința că ei stau sub ordinele lui Dumnezeu trebuie să-i facă să ardă de râvnă. Numai atunci își vor îndeplini misiunea spre cel mai mare folos pământesc și ceresc al neamului nostru.

Cred de altfel, că pentru o Biserică, străbătută și încălzită puternic de conștiința misiunii ei, lucrul principal nu este felul cum sunt precizate sau cum vor fi schimbate câte-va paragrafe. Duhul ei viu și râvna ei sfântă se poate manifesta cu tot atâta forță sub orice formă a legilor de organizare.

Nici în viața de Stat lucruri principale nu sunt legile, ci sufletul conducătorilor și al funcționarilor ei. Cu atât mai mult trebuie să fie valabil acest adevăr în viața bisericească

Atât în calitatea mea de Conducător al Statului Național Legionar, care-și toarce puterile din spiritualitatea creștină a Neamului, alimentată de Stânta Noastră Biserică, cât și ca fiu credincios al acestei Biserici, dornic să-mi dobândesc în sânul Ei mântuirea sufletească, cerința cea mai mare pe care o adresez Bisericii este:

Să-și aprindă până la incadescență râvna apostolească și propovăduitoare. Să vadă pe apostolii altarelor la înălțimea credinței pe care o propovăduiesc, la înălțimea nădejzilor ce și le pune acest Neam în Dumnezeu și în puterile Lui Cerești. Ași vrea să fie în stare să susție în continuu la această înălțime credința tineretului. Ași vrea în sfârșit să vadă că preotul, prin pregătirea lui, prin purtarea lui, prin deslegarea lui de cele pământești și prin exemplul lui, în toate, să readucă în fața altarului și în Biserică pe toți aceia care s'au îndepărtat mai mult sau mai puțin de ea, din vina tuturor.

Sunt convins să dacă vor înscrie acum acea epocă de supremă trăire morală și spirituală pe care fiecare Neam trebuie s'o aibă, ne vom purifica radical firea și-i vom da acel caracter de soliditate definitivă, care să ne facă mai serioși și mai bărbați pentru toate timpurile viitoare.

Legea de organizare pe care o are Biserica Noastră acum nu conține de altfel, după umila mea părere nimic care

ar împiedeca pe slujitorii Altarului să-și facă datoria. Dimpotrivă, prin conștiința de răspundere în fața lui Dumnezeu, ce o stimulează în sufletul preotului, în baza principiului autonomiei înscris în ea, și prin impulsul ce-l dă clerului să se apropie de popor în nenumărate ocazii, în liniile ei mari, un cadru cum nu se mai poate mai potrivit pentru această acțiune intensivă care se așteaptă dela cler în epoca ce trăim.

Totuși, eu țin seamă de sugestiile Înalt Prea Sfinției Voastre, dar nu pot să-mi iau răspunderea a decide singur de soarta unei instituțiuni de care depinde liniștea și prosperitatea neamului. De aceea voi pune în fața viitorului, Consiliu de Stat, care va fi chemat să găsească cadrul armonios în care se va organiza, va trăi și se va desvolta viitorul Stat românesc și problema Bisericii noastre.

Eu însă, dau Sfintei noastre Biserici asigurarea deplină de a o sprijini din toată inima și din toate puterile pentru a păși cu hotărâre la împlinirea misiunii spirituale ce i-a hărăzit-o dumnezeescul Ei întemeetor și care a trimis-o în mijlocul drept credinciosului popor.

Comunicându-Vă aceste opinii și intenții ale mele în legătură cu activitatea Bisericii, primiți, Vă rog, Înalt Prea Sfințite, expresiunea înaltei mele stime și venerațiuni.

Recenzii

O impioasă transpunere literară a vieții lui Iisus

Cari dintre noi, îngroziți de smintelile veacului acestuia turbure, nu ne-am pus adeseori întrebarea: Cum ar privi Mântuitorul rezultatul a nouăsprezece veacuri de creștinism, dacă ar apare iarăși ca om în mijlocul societății păcătoase de azi? Cum ar fi privit de omenirea de acum? Ar fi primit mai bine, sau ar fi condamnat din nou? Și mai ales, cum și-ar adapta Mântuitorul predicarea evanghelică la stările și condițiunile de viață atât de moderne ale secolului prezent, cu totul altele decât cele de acum aproape două mii de ani?

Scriitorul american Upton Sinclair încearcă să ne satisfacă curiozitatea unor asemenea întrebări, prin romanul

său recent tradus în românește „Mi se spune Dulgherul“, în care ne dă o transpunere literară a unor momente din viața lui Iisus, adaptată timpului și condițiilor de azi.

Eroul principal al romanului este Iisus, pe care autorul, coborîndu-l din vitraliul unei biserici, în fierberea unui oraș american, îl poartă prin locurile cele mai diferite și-l pune în situațiile cele mai neașteptate. Cu multă ingeniozitate, ne spune ce impresie face Lui Iisus plimbarea pe Broadway-ul cel mai animat, când face pentru prima dată cunoștință cu aspectul babilonic al orașului și ce muștrări aruncă, scârbit de impudicitatea modei feminine, mai ales când, întâmplător, e dus într-o mare casă de înfrumusețare. Iisus e pus apoi în fața unei celebre stele a ecranului american și în fața mentalității înguste a unui mare producător de filme, care impresionat de prestanța figurii lui Iisus, îi propune un angajament pentru un film religios. Felul cum a reușit Iisus s'o convertească la o viață mai bună pe frivola artistă, făcând din ea o a doua Marie Magdalenă, și rezultatul la care a dus angajamentul propus de producătorul de filme, este, poate, cea mai frumoasă parte a romanului. Găsești aici evoluția treptată și motivată a unor schimbări sufletești, cum nu te-ai fi așteptat. Deasemeni, sunt înduioșătoare motivele pentru cari Iisus n'a voit să consume nimic, când a fost dus într'un mare restaurant de lux. Ne mai descrie impresia pe care l-a făcut-o Lui Iisus, vizita într'un cartier de mizerie al muncitorilor și cuvântarea pe care o ține la un meeting de protest al muncitorilor greviști, motivele pentru cari Iisus turbură serviciul divin când intră într-o biserică, atitudinea pe care o ia presa locală față de Iisus din cauza ideilor ce le predica, etc...

În vederea scopului ce l-a urmărit, autorul ne dă o serie de trimiteri la cuprinsul Evangheliilor, silindu-se să stabilească un paralelism cât mai strâns între episoadele de mai sus și unele momente din viața lui Iisus. În acest fel autorul ne dă o transpunere literară destul de meșteșugită, care este doar formală, întrucât cuprinsul ei nu corespunde cu adevărul evanghelic asupra personalității Mântuitorului. Iisus înfățișat de Sinclair este lipsit de specificul ființei sale dumnezeiești. Deși sfânt prin simplitatea și curăția moravurilor, prin umanitatea sa, prin adâncă sa iubire și înțelepciune, Iisus al lui Sinclair nu este Iisus cel real, Iisus al Evangheliilor, ci un om cu totul superior, un revoluționar preocupat numai de fericirea omului în viața aceasta pământească.

Totuși am fi gata să fim îngăduitori cu această artificială prezentare a personalității lui Iisus, din par-

tea unui literat care a urmărit să ne dea un roman, iar nu o carte teologică.

Punctul vulnerabil stă, însă, în vădita tendință cu care a scris romanul. Autorul, care prin alte lucrări s'a dovedit un convins adept al socialismului, crede că la începutul lui, creștinismul a fost socialist și că forma de organizare a creștinismului primitiv, până a nu fi falsificată de biserică, se aseamnă mult cu socialismul de azi. Acești socialiști nu proscru creștinismul, cum fac socialiștii de direcțiune radicală ei, pentru atingerea mai sigură și cu efect mai durabil a scopurilor lor, tind către o apropiere de biserică, în special de biserică protestantă care, prin caracterul ei mai liber, e lipsită de intransigența și puternica cuirasă a principiilor dogmatice și morale bine definite, cu care e întărită biserică ortodoxă și cea papală.

În consecință, autorul face din Iisus un fervent socialist, care ia parte la întrunirile organizate de muncitorii greviști, care se amestecă în desbaterile lor furtunoase ca și în discuțiunile particulare dintre „tovarăși“ și care ține cuvântări socialiste la întrunirile sindicatelor „roșiilor“, predicând lupta de clasă a proletarilor împotriva capitaliștilor. Din însuși titlul romanului se vedește tendința autorului, numind pe Iisus, „dulgherul“, pentru a-l identifica și prin nume cu clasa muncitorilor.

Creștinismul pe care îl manifestă autorul ca și tovarășii lui socialiști, cari au căutat sprijin în religie, este un creștinism denaturat, un creștinism după chipul și asemănarea ideilor lor socialiste. Sinclair ca și ceilalți socialiști cari au căutat să se af. lieze creștinismului, învinuiesc autoritatea bisericească că este preocupată prea mult cu speculațiuni teologice aride, a lăsat pe planul al doilea Testamentul lăsat de Iisus al realizării împărăției lui Dumnezeu pe pământ, privită de ei numai prin prisma material-economică, nevăzând în ea decât o împărțire egală a bunurilor pământeste.

Concluziunile religioase ale socialismului sunt cu totul false și streine de duhul Evangheliei. Creștinismul, a cărui primă preocupare este sufletul și trebuințele lui, a adus totuși și mari servicii și chestiunilor economice, politice și sociale. Pentru toa'e nedreptățile sociale, cari duc la socialism sau la alte sisteme utopice irealizabile, biserică creștină oferă cele mai eficace soluții de vindecare. Dacă omenirea turburată de azi n'a ajuns la o conviețuire armonioasă, nu e de vină biserică și conducătorii ei. De vină sunt acei „teoreticieni“ cari ignorează biserică și dintr'un spirit ireligios și anticlerical nu cercetează și nu pun în practică soluțiile ei de veșnică actualitate, p. ecum spune Ap. Pavel: „Iar dacă Evanghelia noastră este acoperită,

este acoperită pentru fiii pierzării. În cari, Dumnezeuul veacului acestuia a orbit mințile necredincioșilor, ca să nu le strălucească lumina Evangheliei mării lui Christos, cel ce este după chipul lui Dumnezeu“. II Cor. IV. 3-4.

Cu rezervele arătate mai sus, noi recomandăm romanul „Mi se spune Dulgherul“ care e bine să fie cunoscut de frații preoți, pentru a putea combate ideile ce le cuprinde, atunci când vre-un cititor lipsit de pregătire n'ar putea cerne adevărul din neadevăr și s'ar lăsa amăgit de spusele autorului. Suntem datori să facem cel puțin atât cât ne stă în putință, dacă în biserica ortodoxă nu se exercită nici-o acțiune de prosciere asupra literaturii otrăvitoare sufletelor credincioșilor, ca în biserica romano-catolică.

Pr. Alex. Z. Ionescu

Radu Negru — Ialomița

Știri și fapte

Scrisoarea unui student refugiat

Prea Sfințite Stăpâne,

A venit timpul ca studențimea română să se reîntoarcă la muncă — după o vacanță așa de sbuciumată, cea mai tristă vacanță ce mi-a fost dat s'o petrec — spre a-și relua activitatea școlară, de astă dată sub regimul legionar, pentru care a luptat și a sângerat atâta timp, jertfindu-și pe cei mai buni și mai bravi dintre conducătorii săi.

Înainte de a pleca spre Iași, unde voi urma ultimul an de Facultate, țin să vă mulțumesc din tot sufletul, pentru tot ce a-ți binevoit a face pentru mine, în timpul cât am fost găzduit la Sfânta Episcopie, rugând tot odată pe Bunul Dumnezeu să Vă țină sănătos încă mulți ani, spre binele și propășirea Sfintei noastre Biserici.

Dumnezeu să bine primească jertfa Prea Sfinției Voastre și să Vă răsplătească însuțit.

Al Prea Sfinției Voastre prea
plecat și supus serv,

Darie A. Ștefan

student în anul IV
la Facultatea de Teologie
(fostă) Cernăuți

Din scrisoarea unui preot bulgar din Cadrilater

Prea Sfințite Stăpâne,

Dorind a-mi lua rămas bun dela Prea Sfinția Voastră, care mi-ați fost adevărat părinte și stăpân bun, nu v'am găsit acasă.

Cu regretul că n'am putut primi personal dela P. S. V. binecuvântarea de despărțire, Vă rog să primiți fieștile mele mulțumiri pentru felul cum am fost tratat de P. S. V. Dumnezeu să Vă hărăzească încă mulți și fericiți ani, întru păstoria turmei cuvântătoare a Eparhiei Constanța.

Rămân al Prea Sfinției Voastre prea plecat și supus serv.

(ss) *Preot N. Țițov*
Comuna Șabla jud. Caliacra

Sfințirea Bisericii „Sf. Impărăteasă Elena“

Din Com. General Scărișoreanu Jud. Constanța

Duminecă 15 Septembrie a. c. a fost târnosită biserica din com. Gen. Scărișoreanu, ridicată acolo prin stăruințele Pr. Ilie Dragomirescu și ale fruntașilor satului.

Solemnitatea sfințirii acestui locaș de închinăciune întâmplându-se în ziua sosirii în capitală a M. S. Reginei Mame Elena, P. S. Episcop Gherontie a avut fericita inspirație de a da bisericii și hramul de „Sf. Impărăteasă Elena“, închinând acest sf. locaș în cinstea Augustei Mame a M. S. Regelui Mihai I.

Slujba a fost oficiată de P. S. Episcop Gherontie, înconjurat de P. C. consilierii referenți C. Staicu și Gh. Soreșcu, precum și de numeroși preoți din împrejurimi.

La această mare sărbătoare creștinească, au participat locuitorii satului, precum și mulți credincioși din satele învecinate, reprezentanți ai Rezidenței și Prefecturii, precum și D-l Gh. L.

Dimitriu, președintele regionalei „Fundațiilor Culturale Regale“,

După Sf. Liturghie s'a oficiat un Te-Deum de mulțumire lui Dumnezeu pentru reîntoarcerea în țară a M. S. Regine Mame Elena și ingenunchind cu întreaga asistență, P. S. Episcop a dat cetire **Chemării** către Țară a Domnului General Ion Antonescu, Conducătorul Statului.

Apoi a citit o telegramă trimisă M. S. Regine Mame Elena, cu următorul cuprins:

Majestății Sale Regine Mame Elena

București

Locuitorii din comuna General Scărișoreanu, județul Constanța, - sfințindu-și astăzi 15 Septembrie noul Locaș de rugăciune Sfânta Elena, în prezența autorităților Ținutului Marea, Județului și comunei, îl închină ca omagiu Majestății Voastre azi, când după o pribegie de zece ani, reveniți în țară să încălziți la sân de mamă, Națiunea și pe scumpul Vostru Fiu — Regele Mihai I.

Smeriți rugăm pe Majestatea Voastră, să binevoiască a primi acest omagiu ca semn al bucuriei noastre de azi.

Să trăiți Majestate,

Trăiască Regele nostru Mihai I,

Trăiască Națiunea Română,

În numele credincioșilor din comuna General Scărișoreanu.

(ss) † **GHERONTIE**

Episcopul Constanței

La aceasta, M. S. Regina Mamă Elena a binevoit să răspundă următoarele:

COPIE după telegrama înregistrată la Sf. Episcopie Constanța sub Nr. 7169/940.

București, Palatul Regal.

Majestatea Sa Regina Mamă Elena Vă mulțumesc din toată inima pentru bunele urări exprimate în numele credincioșilor din comuna Scărișoreanu cu prilejul sfințirii noului locaș de închinăciune cu hramul „Sf. Elena“.

D-na de onoare (ss) Nelly Catargiu

Cu acest prilej P. S. Episcop Gherontie a conferit P. C. Pr. Gh. Sorescu, consilier referent, rangul de econom-stavrofor. Acelaș rang a fost conferit și C. Pr. Ilie Dragomirescu, parohul bisericii din com. Gen. Scărișoreanu, drept răsplată pentru activitatea sa pastorală și culturală. Deasemenea C. Pr. Gh. Postelnicescu, de la parohia Movila Verde, a fost hirotesit duhovnic.

După solemnitate, a urinat o masă creștinească, la sfârșitul căreia P. S. Episcop Gherontie a rostit frumoase cuvinte de urare pentru M. S. Regele Mihai I și M. S. Regina Mamă Elena, evocând cu emoție și duioșie actul istoric săvârșit de Conducătorul Statului, prin înțelepciunea căruia Mama a fost redată Fiului Său.

D-l Gh. L. Dimitriu a ridicat paharul în sănătatea D-lui General Ion Antonescu, arătând, în cuvinte simțite, îndreptățile speranțe pe care Neamul întreg le pune în Conducătorul Statului. A încheiat, îndemnând pe membrii căminelor culturale să cultive crezul cel nou în inimile cetățenilor.

P. C. Referent Constantin Staicu, luând cuvântul, a elogiât solidaritatea credincioșilor din parohia General Scărișoreanu cari, prin strădanie proprie, au putut ridica mândru locaș de închinăciune. Fapta lor, a continuat P. C. Sa, constituie o puternică pildă de muncă, pentru toți. Cu asemenea inimi și cu astfel de sârguinși, Neamul românesc nu poate pieri. Gândul tuturor, în vremuri de încercare, să fie îndreptat către temelii Țării: „majestatea sa poporul“.

Pr. C. Staicu a încheiat, îndemnând să strângem rândurile în jurul noii conduceri a Țării, singura care ne poate salva ființa neamului.

D-l Prim-pretor Dr. Silviu Cherebeșiu, fiu al Ardealului, a dat glas durerii de toți resimțite, pentru sfâșierea acestei provincii românești, exprimându-și nădejdea într'o grabnică izbăvire din robia ungurească.

Biserica, a spus d-sa, a rămas singurul adăpost ocrotitor, așa cum a fost de veacuri pentru sufletul mult încercat al românismului.

A mai vorbit *P. C. Pr. Maior Croitoru*, precum și alți fruntași, despre însemnătatea sfințirii bisericii.

Toți vorbitorii au dat expresie, în cuvinte pline de simțire, durerii noastre pentru jertfele făcute în interesul păcii generale, exprimându-se speranța că prin unirea noastră a tuturor și muncă fără odihnă, vom isbuti să avem, cum spunea D-l General Ion Antonescu, „o altă țară, un alt suflet și o altă conștiință“. Seria cuvântărilor a încheiat-o *C. Pr. I. Dragomirescu*, parohul bisericii sfințite, care a făcut un amănunțit raport asupra chipului în care s'a realizat acest Sf. locaș de închinăciune.

Arată că din primele zile ale sosirii în parohie, a căutat să întărească sentimentul religios în sufletele enoriașilor.

Ascultător îndemnurilor P. S. Episcop Gherontie, a muncit cu timp și fără timp spre a duce la bun sfârșit construcția și sfințirea bisericii, eveniment așteptat cu atâta ardoare de toți enoriașii săi. La aceasta a fost ajutat de epitropi, întreg consiliul parohial și autoritățile comunale. Aduce mulțumiri în deosebi Prefecturii Județului care a dat numeroase ajutoare pentru construcție.

Deasemenea următoarelor familii donatoare: D-na Eufrosina Găitan — Constanța; D-na și D-l Ing. V. Andone; C-tin Georgescu — București; Ionică Stoia și Gh. Stoia — Mangalia, precum și tuturor acelor care au contribuit la zidirea și înfrumusețarea Sf. Iocaș.

Incheie arătând activitatea pe care o depune în cadrul Căminului Cultural, al cărui președinte este, precum și înfăptuirile spre care și va îndrepta silințele în viitor.

Această înălțătoare solemnitate a luat sfârșit la ora 4 după masă, când P. S. Episcop Gherontie a părăsit localitatea, fiind salutat cu entuziasm de mulțimea credincioșilor.

Cărți pentru bolnavi

P. S. Episcop Gherontie a donat dispensarelor medicale de pe malul mării, unde au fost repartizați bolnavii aduși dela Bugaz, diferite cărți și broșuri cu caracter moral-religios, în valoare de aproape cinci mii de lei.

Aceste cărți au fost predate de cucernicii preoți cari au ost delegați să se ocupe cu educația religioasă a bolnavilor, n cadrul unui serviciu religios.

Domnii medici primari, conducători ai dispensarelor, au trimis P. S. Episcop, frumoase scrisori de mulțumire, pentru această hrană sufletească, prin care bolnavii vor dobândi un reazim puternic în suferință, precum și o sporire a credinței lor în puterea tămăduitoare a științei și a lui Dumnezeu.

Vizita Consilierilor Referenți

ai Sf. Episcopii

În părinteasca Sa purtare de grijă față de necăjiții coloniști din Cadrilater cari, pentru înalte rațiuni de Stat, au fost siliți să ia toiașul pribegiei, P. S. Episcop Gherontie a dele-

gat pe P. C. Consilieri Referenți Pr. C. Staicu, Pr. M. Rădulescu și Pr. Gh. Sorescu să viziteze teritoriul cedat și să dea instrucțiuni pentru evacuare.

Timp de patru zile, aceștia au cercetat numeroase parohii, precum și Protoieriiile din Cadrilater. Pretutindeni au stat de vorbă cu coloniștii, încurajându-i în necazurile lor și răsădindu-le în suflete încrederea în conducători și în zile mai bune pentru Neamul nostru.

Intremătoarele îndemnuri din *Pastorala* pe care a dat-o P. S. Episcop în aceste vremuri de grea încercare, au adus multă alinare sufletească acestor fii ai neamului, desrădăcinați dela rosturile lor, după o muncă de douăzeci de ani, în care timp se străduiseră să dureze operă de civilizație și demnitate românească, în acest colț de țară.

Realizări

C. Pr. A. Lavric fost la parohia Srebârna jud. Durostor, în calitate de președinte al comitetului de construcție al școlii, a isbutit să ducă la bun sfârșit această operă, în deplină armonie cu toți frunțașii satului și corpul didactic.

Acesta, i-a atras frumoase cuvinte de laudă din partea D-lui Inspector școlar N. D. Mazilu, care spune în procesul verbal următoarele: „apreciez deasemenea frumoasa activitate a Păr. Lavric, care a știut așa de frumos să îmbine în mod armonios acțiunea bisericii cu a școlii, mai ales că Sf. Sa deși este numai preot, s'a pus cu tot sufletul la dispoziția școlii și coloniștilor, făurindu-le din nimic acest locaș de cultură“.

Ne bucură activitatea Păr. Lavric, precum și gestul D-lui N. D. Mazilu, de a o aprecia în așa de frumoase cuvinte.

Cronică

Jertfele

În aceste vremuri de adâncă prefacere în omenire Țara noastră a suferit sfâșieri sângeroase, care ne-au îndurerat profund sufletele. Una după alta, provincii de-a-pururi românești, au fost desprinse din trupul Patriei și jertfite din vina conducătorilor trecutului.

Țara Basarabilor, dulcea Bucovină și Ardealul, cetatea sufletului românesc, la care s'a adăogat cedarea Cadrilaterului, - căzute sub stăpâniri streine, - duc în robie un sfert dintre Români, după abia douăzeci de ani de viețuire în hotarele reintregite. O mie de ani ne'ncordasem puterile răbdării, păstrând credința neșovăitoare în ziua mântuirii; iar când ceasul a sunat, am plătit cu sute de mii de jertfe dreptul nostru la vieață'n libertate.

Lanțurile robiei au fost sfărâmate, dar din nou plânsul înăbușit al fraților robiți străbate nefireștile hotare. Cântarea „pățimirii noastre“ a devenit o muștrătoare realitate.

Dar, din zilele îndoliate ale jertfelor Neamului, un suflet din adâncuri se ridică spre vieață. Descătușat de prigoane și suferințe, pregătește țării un viitor de neasemuită strălucire.

Căci întotdeauna, *suferința și jertfa* sunt cheazășie nedesmințitei *învieri*.

Calendar

6 Septembrie: Minunea Sf. Arhanghel Mihail

*Mihaile gândule, la Biserica ta tânăr
te-ai arătat*

*Și potopul gârlelor cel de cufundare
ai încetat.*

Mihail, povățuitorul gândurilor,

A șasea zi ai mistuit curgerea gârlelor.

Odinioară, câțiva tineri cu suflete aprinse la focul

dragostei de Țară, au ingenunchiat la icoana Sf. Arhanghel, juruindu-i-se să lupte și să se jertfească, spre a făuri Neamului lor un viitor mai bun.

Au împărtășit flacăra ce le mistuia sufletul și altora cari, cuminecați la noul cult al Patriei, s'au incolonat cu entuziasm în rândurile Legiunii Sf. Arhanghel Mihail. Grele au fost suferințele, aspră prigoana, nenumărate jertfele; dar cu cât se îndârjia împilarea, cu atât creștea însuflețirea și 'n frământarea închisorilor nedrepte, se făuria noul suflet al Neamului și se limpezia mai bine luminișul zilei celei mari. Și aceasta a venit. Sf. Arhanghel Mihail, ocrotitorul Legiunii, a săvârșit o nouă minune în țara noastră, în aceeași zi de 6 Septembrie, când Biserica Ortodoxă sărbătorește minunea săvârșită în Colose.

Legiunea se roagă

Indată după biruință, Legiunea ingenunchiază și se roagă, cinstind amintirea celor ce-au căzut pentru înfăptuirea României Legionare.

Legionarii jertfiți pe-altarul dragostei de Țară, în frunte cu Căpitanul, alcătuiesc o altă Legiune, formată din elite, îndrumătoare celei care și-a luat asupra-și înoirea Patriei. Ei sunt sufletul care poruncește celor vii, indicându-le căile biruinței depline: munca, ordinea, disciplina, jertfa. Căei între cei morți și cei vii există o tainică legătură, pe care doar legionarul-creștin o înțelege și o trăiește.

*„Cei ce-au pierit uciși, de gloanțele dușmane,
„Pășesc în rând cu cei ce au rămas“.*

* * *

Printre eroii cinstiți de Legiune în județul nostru, se află și trei preoți, uciși mișelește și fără judecată, pentru „vina“ de a-și fi iubit Neamul și că purtau în suflete credința în izbăvirea lui prin Legiune.

Alături de numeroșii teologi, preoții Ioan Chivu, Stan Mocanu și Ion Secăreanu, reprezintă tributul de jertfă al Bisericii, la temelia Țării noi.

6 Octombrie 1940

Este ziua când Mișcarea Legionară dă o strălucită dovadă a forței sale și a entuziasmului Țării, care crede n biruința Legiunii și 'n izbăvirea Sa.

Incolonați în ordinea cea mai desăvârșită, Legionarii și-au mărturisit în fața lui Dumnezeu și a viitorului, apriga lor voință de a rezidi din temelie și pentru vecinicie, Casa păraginită a Patriei, sub înțeleapta și energica îndrumare a D-lui General Ion Antonescu.

Căile de înfăptuire ale noului crez, au fost minunate înfățișate în cuvântarea pe care Conducătorul Statului Național Legionar, a rostit-o către Cămășile Verzi, în această zi memorabilă:

- „Drumul nostru este cinstea.
- „Puterea noastră este munca.
- „Arma noastră este jertfa.
- „Casa noastră este credința.
- „Aurul nostru este Patria.
- „Țelul nostru este izbânda.

Dumnezeu să binecuvinteze jertfa celor ce-au sfințit și pregătit biruința României Legionare, precum și străduințele celor ce au pornit cu atâta însuflețire s'o înfăptuiască.

Preot Gh. M. Sorescu

Formularul de pomenire pentru românii omorâți prin împilare

COPIE după adresa Sfântului Sinod Nr. 1667/940 către Sfânta Episcopie Constanța înregistrată sub Nr. 7131/940.

Prea Sfințite,

Potrivit adresei Președinției Consiliului de Miniștri Nr. 274/940, cu frățească dragoste Vă facem cunoscut că la slujbele ce se vor săvârși în toate bisericile pentru odihna sufletească a Românilor omorâți prin împilare, se va ceti următoarea rugăciune:

„Odihnă și iertare păcatelor tuturor sufletelor românești,

care au căzut pentru că au luptat pentru credința strămoșească și au avut inimă românească.

Tărie și răbdare fraților noștri, azi în grele suferințe fiindcă din vitregia soartei și din greșalele noastre, au căzut sub stăpânire străină”.

Primiți, Vă rugăm, Prea Sfințite, ale Noastre întru Hristos frățești îmbrățișeri.

PREȘEDINTE,

Patriarh,

(ss) † *Nicodim*

DIRECTOR,

(ss) Indescifrabil

Sfânta Episcopie Constanța. Prezenta copie fiind conformă cu originalul se certifică pentru exactitate.

Z. Popa

F O R M U L A R U L

DUPĂ CARE SE VA FACE POMENIREA CASEI
REGALE LA SLUJBELE BISERICESTI

**La slujbele dumnezeesti Casa Regală
se va pomeni astfel:**

1) LA ECTENII:

Pentru Prea Înălțatul și drept credinciosul Regele nostru Mihai I, pentru Augusta Sa Mamă Regina Elena și oastea lui, Domnului să ne rugăm!

2) LA SFINTELE DARURI:

Pe Prea Înălțatul și drept credinciosul Regele nostru Mihai I și pe Augusta Sa Mamă Regina Elena, să-I pomenescă Domnul Dumnezeu întru împărăția Sa!

3) LA POLIHRONIU:

Prea Înălțatului și drept credinciosului Regelui nostru

Mihai I și Augustei Sale Mame Regina Elena, dă-le Doamne vieată îndelungată, pace, sănătate și întru toate bună sporire, iar asupra vrăjmașilor biruință și-I păzește întru mulți ani!

pentru conformitate,

(ss) *Protos. Calist. Rădulescu*

P. S. nostru Episcop comunică:

Rugăm pe cucernicii preoți, cântăreți și prieteni. să nu Ni mai trimită felicitări de Sf. Sărbători; iar sumele să le dea ajutor refugiaților.

* * *

Aducem laude preoților Eparhiei Noastre cari au primit cu brațele deschise pe frații lor refugiați din Cadrilater, în număr de 94 și pe cântăreții ce li s'au trimis de Consiliu Eparhial.

Sfătuim pe refugiați să fie moderați în dorinți, față de cei ce i-au primit, până se vor lua măsuri generale de Sf. Sinod.

Schimb de telegrame

Majestății Sale Reginei Mame Elena

București.

Bine ați venit sănătoasă scumpă Mamă, a Fiului Vostru Rege și a noastră, supușii Majestății Voastre.

Națiunea Română, Țara de care cu inima frântă de durere ați stat departe zece ani de zile, Vă primesc cu brațele deschise.

Reluați-Vă Majestate dreptul sfânt de Mamă. Ștergeți-Vă lacrimile de durere de până acum și lăsați să curgă din ochii Voștrii blânzi și senini, lacrimile bucuriei noastre de azi.

Să trăiți Majestate!

✠ **GHERONTIE**

Episcopul Constanței

COPIE după telegrama înregistrată
la Sf. Episcopie Constanța
sub Nr. 7168/940.

București, Palatul Regal.

Majestatea Sa Regina Mamă Elena, adânc mișcată de frumoasele cuvinte ce-I adresați, mă însărcinează a Vă transmite călduroasele Sale mulțumiri.

D-na de onoare (ss) *Nelly Catargiu*

Informațiuni

OFICIALE

Se interzice cu desăvârșire oficiilor parohiale de a elibera certificate sau extrase de pe actele de stare civilă evreilor sau streinilor aflați în alte țări.

Aceasta li se va îngădui numai când li se va cere pe cale diplomatică, sau prin intermediul Ministerului Educației Naționale, Cultelor și Artelor.

* * *

Domnul General Ion Antonescu, Conducătorul Statului, înțelegând viața grea pe care o duc funcționarii, a dispus să nu se mai rețină din salarii, ratele lunare pentru împrumutul de înzestrare.

Sumele achitate până în prezent au fost contabilizate.

* * *

Conferințele generale, fixate anul acesta în zilele de 8 și 9 Octombrie a. c. au fost suspendate din cauza situației speciale în care se găsește eparhia noastră prin evacuarea Cadrilaterului și repartizările preoților refugiați.

Cucernicii Preoți sunt rugați să înainteze conferințele scrise, prin Protoierii, cât mai curând posibil.

* * *

Prin Decretul-Lege Nr. 3123 din 13 Septembrie 1940, Ministerul Cultelor a fost contopit cu Ministerul Educației Naționale, având un singur titular.

La Ministerul Educației Naționale, s'au făcut următoarele numiri pentru Culte:

1. D-l Vladimir Demetrescu, secretar general.
2. P. C. Pr. Dr. Liviu Stan, director general.
3. D-l G. Racoveanu, consilier tehnic în grad de inspector general cl. I.
4. P. C. Pr. Ștefan Palaghiță, inspector general cl. I.
5. P. C. Pr. Ilie I. Imbrescu, fost paroh al bisericii Sf. Maria a Mării din Balci, a fost numit inspector general cl. II.

CULTURALE

I. P. S. Patriarh Nicodim, face un părintesc îndemn către preoțime, spre a răspândi în popor cartea cea bună și folositoare pentru suflet.

În acest scop a luat măsuri pentru a da Institutului Biblic o nouă organizare ca „să tipărească, să răspândească și să încurajeze scrierile morale“.

* * *

P. C. Pr. Grigorie N. Popescu, Profesor în București, a întocmit o interesantă lucrare în două volume, intitulată: „Preoțimea română și întregirea neamului“. Având un bogat și documentat cuprins, o recomandăm călduros tuturor Cucernicilor Preoți, spre a o procura personal sau pentru biblioteca parohială.

Costul ambelor volume, cu rabat, este de 150 lei. Comenzile se pot face direct la editura „Vremea“, Str. Carol Nr. 10 București.

* * *

Cucernicii Preoți cari au împrumutat cărți dela biblioteca eparhială, sunt stăruiitor rugați să le înapoieze cât mai curând, deoarece sunt luate de multă vreme.

Cartea este menită să circule și să folosească la cât mai mulți cetitori dornici, de a-și îmbogăți cunoștințele.

ȘCOLARE

Facultatea de Teologie din *Cernăuți* își va redeschide cursurile la Suceava; iar cea dela *Chișinău* își va continua activitatea pe lângă Universitatea din Iași, în cadrul căreia a fost înființată.

* * *

Printr'o decizie a D-lui Ministru al Educației Naționale

Cultelor si Artelor, s'a hotărit să nu se mai dea examene particulare, decât la liceele teoretice și comerciale.

La celelalte școli cu caracter practic și profesional, nu se mai aprobă asemenea examene.

* * *

Spiritualii Seminarelor. Un decret-lege fixează modalitățile de numire și funcționare a celor meniți să se îngrijească de educația morală și religioasă a viitorilor clerici.

Aceștia vor fi recrutați prin concurs dintre preoții, cu o vechime de trei ani, cari întrunesc condițiile cerute la examenul de capacitate pentru catedrele de religie.

Vor fi considerați și salarizați ca profesori secundari; iar în caz de transferare la parohie, își păstrează toate drepturile câștigate.

* * *

Licențiatele în teologie vor putea ocupa catedrele de religie de la școlile secundare de fete, dacă au examen de capacitate. Deasemenea, licențiatele în teologie, vor suplini și orele de religie, și numai în lipsa acestora, preoții vor putea suplini catedre sau ore de religie, la școlile de fete.

* * *

Se aduce la cunoștința tuturor cucernicilor preoți, că s'a pus în lucru calendarul eparhiei pe anul 1941 și se va trimite la vreme tuturor parohiilor.

Pr. G. S.

Parohii Vacante

1) Se publică vacant postul de preot ajutor de la parohia Sf. Nicolae din orașul Călărași, prin pensionarea P. C. Pr. Dimitrie Dobre, pe data de 1 Octombrie 1940.

* * *

2) Parohia Saraiu, județul Constanța, vacantă pe ziua de 1 Septembrie 1940.

Are 264 capi de familie.

Are 10 ha. teren arabil.

Are Biserică.

* * *

3) Parohia Muntenii Buzău II, județul Ialomița, vacantă de la 1 Septembrie 1940.

Locuri vacante de Preoți militari

Se aduce la cunoștință C. C. Preoți, că în ziua de 1 Noembrie a. c. se va ține în localul Școlii de Aplicații din București, strada Isvor 137, concursul pentru ocuparea a 21 locuri vacante de preoți militari activi cu gradul de căpitan.

Locurile sunt repartizate astfel: 12 locuri pentru ortodoksi; 4 pentru greco-catolici; 3 pentru romano-catolici; 2 pentru reformați.

Concursul va avea loc în fața unei comisiuni sub președinția Dr. Partenie Ciopron, Episcopul Armatei și va consta dintr'o probă scrisă și una orală. Proba scrisă va consta dintr'o serie de cinci chestiuni de ordin religios și general, hotărâte de către Comisiune, iar proba orală va fi asupra cunoștințelor din teologie, istoria și geografia României, literatura limbii române, igienă și noțiuni despre organizarea armatei, precum și o dizertație orală cu subiect religios.

Candidații vor înainta la Inspectoratul Clerului Militar din Alba-Iulia cel mai târziu până la 20 Octomb. a. c. cererile însoțite de următoarele acte:

1) Extractul de naștere prin care să se constate că vârsta candidatului nu este mai mare de 35 ani;

2) Actul de studii prin care candidatul să facă dovada că posedă licența sau doctoratul în teologie, sau academia teologică pentru cei din Ardeal, pentru cei de rit ortodox, sau studii teologice echivalente recunoscute de Ministerul Cultelor pentru cei de rituri minoritare;

3) Certificatul eliberat de chiriarhul sau șeful religios respectiv prin care să se constate că are o practică pastorală de cel puțin 3 ani și că are o purtare bună;

4) Declarația autentificată de Tribunal, prin care se obligă a servi în armată ca preot militar activ, timp de nouă ani neîntrerupți;

5) Un certificat doveditor că este cetățean român (naționalitate) și 6) Recipisa administrației financiare prin care să se constate că a depus suma de lei una mie pe seama Inspectoratului Clerului Militar ca taxă de examen.

Orice informațiuni, se pot cere dela Inspectoratul Clerului Militar din Alba Iulia.

Inștiințare

Școala de Cântăreți Bisericești «Episcopul Gherontie» din Medgidia aduce la cunoștință celor interesați că mai primește înscrieri la al II-lea examen de admitere în clasa I-a pentru completarea locurilor ce au rămas libere, examen care va avea loc în ziua de 1 Noembrie a. c.

Pentru aceasta cucernicii Preoți sunt rugați a da tot concursul, trimițând elemente cu voci alese spre a se putea forma cântăreți potriviți misiunii lor.

Mulțumiri

Se aduc și pe această cale mulțumiri, următoarelor persoane, care au donat bisericii parohiale din **Săveni-Ialomîța**, diferite obiecte de cult :

1) D-na avocat Ecaterina I. Căpriceru din Tândărei, un p e n t i c o s t a r în valoare de lei 790; 2) D-na Smaranda Ștef. Popa, zece metri linoleum în valoare de lei 1600; 3) Firma D-tru Popescu-București, un epitrahil și o candelă, în valoare de lei 1700; 4) D na Aurelia D. Cucută-Săveni, 2 sfeșnice de alamă în valoare de lei 400; 5) D-na Smaranda Drăgulin, o candelă în valoare de lei 400; 6) D-na Maria Kineanca, o candelă 400 lei; 7) D-na Ortansa Pr. N. Mateescu, o troiță sculptată, în valoare de 500 lei; 8) D-l Gh. Rannette-Ploești, o cruce mică de lemn, de 300 lei; 9) Frații Virgil și Ioan Nistor, elevi din com. M. Kogălniceanu, două cruci sculptate de ei, în valoare de 200 lei.

SPRE ȘTIINȚA

Revista apare sub îngrijirea Secției Culturale.

Schimbul de reviste, trimiteri de articole, abonamente și orice corespondență, se va adresa Revistei «Tomis» la Sfânta Episcopie, Constanța.

ABONAMENTUL:

1 an pentru preoți, episcopii și abonați particulari	120 lei
1 an pentru cănlăreji	100 „

SFANTA EPISCOPIE – CONSTANTA

P. C. Sale
Domnului

Revista

Parohia *"Raze de Lumină"*

Comuna *Facultatea de Teologie*

Județul *București*